Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...найй 1921 оной ...рин 21-hэй гарана | № 30 (15353) | 1980 оной февралиин 6, среда | Сэн 2 мүнгэн.

...ПУБЛИКЫН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН, БАРИЛГЫН, ТРАНСПОРТ БОЛОН ХЭЛХЕЭ ХОЛБООНОЙ ПРЕДПРИЯТИНУУДАЙ ПАРТИЙНО-АЖАХЫН ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААН

...элдэр локомотив-вагон заhабарилводой Соёлой ордон соо республ... промышленностиин, барилгын, ...ортын ба хэлхеэ холбооной предприятинуудай партийно-ажахын эдэбхитэй суглаан боложо үнгэрбэ.

...лаан дээрэ «Республикын промышленностиин, барилгын, транспорта хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгээ хүдэлмэриин 1979 оной дүнгүүд ...дахи табан жэлэй түгэсхэхы жэ...рэнэй түсэб болон социалис уялые дүүргэхэ талаар бэелүүлэгдэ...илгонууд» гэhэн элидхэл КПСС-...омой секретарь **В. Г. Бирюков**, Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой секретарь **В. С. Тимашов**, судна бүтээлгын заводой директор **А. В. Юхлин**, Сэлэнгын модоной баазын модо таллалгын томодхогдомол бригадын бригадир **Г. И. Перов**, локомотив-ваГон заhабарилгын заводой ахамад инженер **В. А. Уланов**, Хандагатайн леспромхозой директор **А. Д. Егоров**, нарин сэмбын комбинадай нооhо илгагшадай бригадир **Н. В. Седунова**, республикын нютагай промышленностиин министрэй орлогшо **А. Д. Тармаев**, КПСС-эй Гусиноозёрско горкомой секретарь **А. А. Воронин**, «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй ахамад инженер **Ю. М. Молчанов**, Сэлэнгын геологическа экспедициин начальник **В. С. Шлапаков**, «Нижнеангарсктрансстрой» трестын 575-дахи барилга-хабсаралгын поездын бригадир **А. И. Курочкин**, «Бурятэнерго» управление эрхилэгшэ **Г. О. Борисов**, Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин начальнигай орлогшо **Д. Ц. Торчимаев**, Буряадай транспортна управлениин 1268-дахи автоколоннын начальник **А. М. Малышенко** гэгшэд хабаадалсаа.

Партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаанда КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **А. У. Модогоев** хабаадажа, дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Тус суглаан дээрэ республикын промышленностиин, барилгын, транспортын ба хэлхеэ холбооной предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй 1980 оной социалис уялгануд баталагдан абтаба.

Суглаанай түгэсхэлдэ 1979 оной IV кварталай дүнгүүдээр эрхим амжалта туйлаhан промышленна, барилгын, транспортын болон хэлхеэ холбооной түрүү коллективүүдтэ КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Советэй, облсовпрофой болон ВЛКСМ-эй обкомой дамжуулгын Улаан тугууд барюулагдаа. Мүн ажалай түрүүшүүлдэ Хүндэлэлэй грамотануд болон үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаhан байна.

ТАСС ШӨНӨ hОНИН

...БАНАЙ ХЭРЭГЭЭР МОСКВА ЕРЭБЭ

...ФНСК-гай ЦК-гай Түрүү...ь, Кампучиин Арадай ...ционно Советэй түргшэ Хенг Самрин түгай Кампучиие нацио...на талаарнь абарха нэ...эл фронтын ба Арадай ...ционно Советэй делегацийн КПСС-эй ЦК-гай, СССР-...Верховно Советэй Преэмэй ба СССР-эй Ми...нүүдэй Советэй урлаа февралиин 4-дэ хаин ...эй албанай хэрэгээр ...ва ерэбэ.

...ПСС-эй ЦК-гай Генеральсекретарь, СССР-эй Верхо Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр Д. Ф. Устинов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Н. А. Тихонов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо И. В. Архипов, КПСС-эй ЦК-гай Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Н. А. Тихонов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Хенг Самрин (делегациин толгойлогшо), КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр Д. Ф. Устинов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, НРК-гай гадаадын хэрэгүүдэй министр Хун Сен, НРК-гай мэдээсэлэй, хэблэлэй ба соёлой министр Кео Чанда, НРК-гай элүүрые хамгаалгын ба социальна тэдхэмжын министр Ну Бенг, ЕФНСК-гай ЦК-гай гэшүүн, арадай гэгээрэлэй министр Чан Вен, дотоодын ба гадаадын худалдаа наймаанай министр Танг Сарым, Кампучиин Арадай-революционно армиин тылэй начальник Ди Пхын, НРК-hаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Кео Прасат гэгшэд хабаадаа.

Хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадагшад политическэ, экономическа, научно-техническэ ба соёлой талаар совет-кампучиин харилсаа холбооной асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулба. Национальна экономикын ба соёлой талаарнь Кампучиие hэргээн бодхоохо хэрэгтэ Советскэ Союзай зүгhөө саашадаа туhаламжа үзүүлхэ хэмжээнүүд харагдаба.

Уласхоорондын оршом соо тогтоhон байдал тушаа hанал бодолнуудаа мэдэлсэлгын үедэ шахардуу байдал hуларуулгын хэрэгые саашадаа эрид шууд аршалан хамгаалха, шухала, уласхоорондын оршон байдал заhаруулха, гүрэнүүдэй хоорондын үрэтэй, али али талада ашагтай туhатай харилсаа холбоо хангаха шухала гэжэ хоёр талаhаа тусхайлан тэмдэглээ.

Хөөрэлдөөнүүд үнэн сэдьхэлэй, нүхэд ёhоной, үгэсэ хүсэд ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарнин туhалагша А. И. Блатов, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Н. П. Фирюбин, СССР-hаа Кампучиада байдаг элшэн сайд О. В. Восторин гэгшэд хөөрэлдөөнүүдтэ байлсаба.

Хөөрэлдөөнүүд үргэлжэлүүлэгдэхэ.

(ТАСС).

СОВЕТ-КАМПУЧИИН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

Совет-Кампучиин хөөрэлдөөнүүд февралиин 4-дэ Кремльдэ эхилээ. Хөөрэлдөөнүүдтэ:

Совет талаhаа — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев (делегациин толгойлогшо), КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр Д. Ф. Устинов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, НРК-гай гадаадын хэрэгүүдэй министр Хун Сен, НРК-гай мэдээсэлэй, хэблэлэй ба соёлой министр Кео Чанда, НРК-гай элүүрые хамгаалгын ба социальна тэдхэмжын министр Ну Бенг, ЕФНСК-гай ЦК-гай гэшүүн, арадай гэгээрэлэй министр гэшүүн, ГКЭС-эй түрүүлэгшэ С. А. Скачков;

Кампучиин талаhаа — Национальна талаар абарха нэгэдэмэл фронтын ЦК-гай Түрүүлэгшэ, Кампучиин Арадай Республикын Арадай-революционно Советэй Түрүүлэгшэ Хенг Самрин (делегациин толгойлогшо), НРСК-гай Түрүүлэгшын орлогшо, национальна оборонын министр, НРК-гай Арадай-революционно армиин эхамад командалагша Пен Сован, ЕФНСК-гай ЦК-гай гэшүүн, НРК-гай гадаадын хэрэгүүдэй министр Хун Сен, НРК-гай мэдээсэлэй, хэблэлэй ба соёлой министр Кео Чанда, НРК-гай элүүрые хамгаалгын ба социальна тэдхэмжын министр Ну Бенг, ЕФНСК-гай ЦК-гай гэшүүн, арадай гэгээрэлэй министр Тус суглаанда оролцоно.

Хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадагшад политическэ, экономическа, научно-техническэ ба соёлой талаар совет-кампучиин харилсаа холбооной асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулба. Национальна экономикын ба соёлой талаарнь Кампучиие hэргээн бодхоохо хэрэгтэ Советскэ Союзай зүгhөө саашадаа туhаламжа үзүүлхэ хэмжээнүүд харагдаба.

Уласхоорондын оршом соо тогтоhон байдал тушаа hанал бодолнуудаа мэдэлсэлгын үедэ шахардуу байдал hуларуулгын хэрэгые саашадаа эрид шууд аршалан хамгаалха, шухала, уласхоорондын оршон байдал заhаруулха, гүрэнүүдэй хоорондын үрэтэй, али али талада ашагтай туhатай харилсаа холбоо хангаха шухала гэжэ хоёр талаhаа тусхайлан тэмдэглээ.

Хөөрэлдөөнүүд үнэн сэдьхэлэй, нүхэд ёhоной, үгэсэ хүсэд ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарнин туhалагша А. И. Блатов, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Н. П. Фирюбин, СССР-hаа Кампучиада байдаг элшэн сайд О. В. Восторин гэгшэд хөөрэлдөөнүүдтэ байлсаба.

Хөөрэлдөөнүүд үргэлжэлүүлэгдэхэ.

(ТАСС).

...ХАНИ ЁhОНОЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

...ПСС-эй Центральна Ко..., СССР-эй Верховно ...дэй Президиум ба ...Р-эй правительство ...СК-гай ЦК-гай Түрүү..., Кампучиин Арадай-...люционно Советэй Түрүүлэгшэ Хенг Самрин түрүүтэй Кампучиие национальна талаарнь абарха нэгэдэмэл фронтын ба Арадай-революционно Советэй делегациин хүндэлэлдэ февралиин 4-дэ Кремлиин Ехэ ордон дотор обед эмхидхээ.

Совет талаhаа нүхэд Л. И. Брежнев, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, М. А. Суслов, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, М. С. Соломенцев, К. В. Русаков, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэнэрэй орлогшонор, СССР-эй министрнүүд, СССР-эй Гүрэнэй комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр ба бусад тушаалтад обедтэ байба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев обедэй үедэ үгэ хэлээ.

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэhэн үгэ

...ндэтэ нүхэр Хенг Сам...

...ндэтэ нүхэр Пен Сован!

...хэдүүд!

...ноётэ, шэнэдхэгдэhэн ...учиhаа ерэгшэ хүндэтэ ...дые баяртайгаар амар...б. Пол Потын зэрлиг ...с засагай унагаагдаа...жэл үлүүтэй саг үнгэрэ...кэ бэшэ болзор гэжэ ...даар. Тиниhээ-тиитэрээ ...урдын түүхэтэ танай ...н ехэ гэмтэл хохидолд ...ь усадхан зайсуулжа, ...байдал зохёожо байхыень харахадаа баярлахаар байна.

Совет-Кампучиин хани барисаан hэргээгдэн мандаа. Ороноо национальна талаарнь абархын түлөө танай тэмсэлые эхинhээнь хойшо дэмжэжэ, хододоо танай үнэн, зүб хэрэгэй тала баридаг байhандаа бидэнэр, совет хүнүүд, омогорхонобди.

Советскэ Союз ба Кампучи хоорондоо холо зайтай, тиигэбэшье манай hанал бодолнуудай нэгэ шэглэлтэй байhые хөөрэлдөөнүүд элирхэйлэн харуулаа. Дэлхэйн арадууд шахардуу байдалые, уласхоорондын харилсаанай дахинаа муудалгые зайсуулха гэhэн адли хүсэлэнтэй байна. Шахардуу байдалые hуларуулга олон янзын оролдолго хүсэлэлгэнүүдэй дүн, эб найрамдалда дуратай гүрэнүүдэй ниитэ туйлалта болоно. Энэ туйлалтын үрэнүүдые империалис хархис хүсэнүүдээр хосоруулгажа болохогүй.

Советскэ Союз туршаа хэлэбэл, уласхоорондын оршом соо 70-аад онуудта амжагдаhан үнэтэ туйлалтаhаа юуншье ашаглангүй орхихо хүсэлэн манда байхагүй. Тэрээнhээ гадна, урагшаал дабшахые шухалада тоолоноби. Энэ хадаа буу зэбсэгүүдые үрилдэн түхеэрхэ ябадал хизаарлаха, Зүүн-Урда Азида, Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэхи хёмороото оршон байдалнуудые усадхаха, Индиин океанинн эрье шадархи гүрэнүүдэй дурадхадагай ёhоор амгалан байдалтай зоно байлгаха асуудалнуудта хамаадана. Бата бэхи эб найрамдалда хүргэхөөр зам бүхэниие бидэ hайшаан абаха, зүбшөөхэ байнабди.

Айхабтар ехэ гасалангай замаар дабшан ерэhэн Кампучиин арадта амгалан тайбан, энхэ ба түбшэн байдал, хүгжэлтэ дэбжэлтэ туйлахыень үгынгөө түгэсхэл дотор хүсэхыемни зүбшөөгыт.

Таанадай амжалтануудые туйлахын түлөө, хүндэтэ нүхэдүүд! Советскэ Союзай ба Кампучиин хоорондын хани барисаанай түлөө!

Бүхы дэлхэй дээрэхи амгалан байдалай түлөө!

* * *

Хенг Самрин харюугай үгэ хэлэбэ.

Нүхэр ХЕНГ САМРИНАЙ хэлэhэн үгэ

...ндэтэ нүхэр Леонид Брежнев!

...Хүндэтэ нүхэдүүд!

...тскэ Союзда — агууе...нэй Эхэ орондо, Агуу...Октябриин революциин ...рондо албанай хэрэгээр ... арга боломжо олголь гүнзэгы ехээр сэдьхэ ...ананхай байhанаа ...чиие национальна та... абарха нэгэдэмэл ...ын ба Кампучиин Ара...Республикын Арадай-...ционно Советэй де...ин үмэнэhөө элирхэйлин зүбшөөгыт. Манай ...дине Совет гүрэнэй ...рилэгшэдэй ба совет ...й зүгhөө хани халуу... баяртайгаар уттаhа... түлөө тон ехэ баясха...ргэнэб.

...ай нэрэ дээрэ нүхэр ...евэй hаяхан хэлэhэн ...зүрхэнэй үгэнүүдhээ ...да, совет арад манай ...туршаа дайшалхы ёhоор ...а нэгэдэлгын, эбдэр... бата хани барисаа...ндэрэлээр нэбтэрэнхэй ... Кампучиин арад со...д туршаа мүн лэ дай... ёhоор hаналаа нэгэ..., аха дүүгэй хани ба...ай мэдэрэлтэй байна ...өөрынгөө зүгhөө хэлэ...н зүбшөөгыт. Кампу...арадта, Кампучиие на...льна талаарнь абарха ...эл фронтдо, Кампу... Арадай-революционно Советдэ үзүүлдэг тон ехэ, талархалай туhаламжын түлөө КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Брежневтэ, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Косыгинда, КПСС-эй ба Советскэ правительствын бусад хүтэлбэрилэгшэдтэ тон ехэ баясхалан хүргэнэбди. hаналаа нимэ батаар нэгэдэhыемнай юуншье хэлбэрүүлжэ шадахагүй.

Хүндэтэ нүхэр Брежнев! Хүндэтэ нүхэдүүд!

Коммунис партиин — Агуу-ехэ Ленинэй партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро гайхамшаг илалтануудые туйлаhан, хүгжэлтэ түгэс социализм байгуулhан, мүнөө инаг Эхэ оронойнгоо газар дайда дээрэ коммунизм амжалтатайгаар байгуулжа байгша, амгалан тайбан, национальна бэсэ дааhан байдалай, демократинин ба социализмын түлөө тэмсэжэ, империализмда, колониализмда, шэнэ түхэлэй колониализмда, бусадай газар дайдые булимтаралгада, Пекинэй ехэ дээрэлхүү шовинизмда эсэргүүсэн, эдэб янзын дарлалтада эсэргүүсэн, бүхы хархис хүсэнүүдтэ эсэргүүсэн тэмсэжэ байгша бүхы совет арадые үнэн зүрхэнhөө амаршалнабди. Нүхэр Брежневэй hаяхан дурадхаhан амгалан үүсхэлнүүд улаасхоорондын шахардуу байдалые hуларуулха, буу зэбсэг үрдилдэн түхеэрхэ ябадал болоулха, Европодо, мүн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал болон аюулгүй байдал бэхижүүлхэ зорилготой. Уласхоорондын оршом соо Советскэ Союзай нэрэ хүндэ хэлбэришэгүй ургана.

Нүхэдүүд болонханнар!

Кампучиин арад өөрынгөө агуусхэ илалтын, Кампучиин Арадай Республикын тогтоогдоhоор түрүүшын жэлэй ойе, өөрын арад тушаа мүрдэлгэ хюдалгын политика бариманталан бэелүүлдэг байhан Пол Потын зонхилолгоhоо оронойнгоо сүлөөлэгдэhэн ойе байгша оной январиин 7-до баярай оршон байдалда тэмдэглээ. Арадай-революционно Совет дотоодын асуудалнуудые, ороноо hэргээн бодхоохо зорилгонуудые шиндхэхэтэсэ хамта амгалан байдалай, бүлэглэлүүдтэ нэгэдэхэгүй, бэсэ дааха, зуришэлдөөн хёмороонhөө сүлөөрhэн, хүршэ гүрэнүүдтэй эб эстэй байха гадаадын политика бариманталан бэелүүлнэ, энэмнай Зүүн-Урда Азида амгалан тайбан ба аюулгүй байдал хангаха хэрэгтэ шухала хубита болоно.

Кампучиин Арадай Республикые 30 гаран гүрэн ба национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүд мэдэрэнхэй. Кампучиин хадаа улаасхоорондын оршом соо Индохитадай гурбан ороной бариманталдаг тэдэл хараа бодолнуудые бариманталан бэелүүлнэ. Зүүн-Урда Азиин оронуудтай бэеэ дааhан байдалай, демократиин, газар дайдын бүрин бүтэн байлгын, дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархагүй, арсалдаатай бүхы асуудалнуудые эбэй гуримаар шиндхэхэ гол ёhонуудые үндэhэ болгон, эб эстэй, удаан сагай харилсаа холбоотой байхые эрмэлзэнэбди, тайлбарилан хэлэбэл, Зүүн-Урда Азиие эб найрамдалай, бэеэ дааhан, сүлөөтэ байдалай нейтралитет сахидаг ба hалбаран хүгжэдэг зоно болгохо зорилгоор Таиландтай, Малайзитай, Индонезитэй, Филиппинэтэй, Сингапуртай хоёр талын хөөрэлдөөнүүдые хэжэ эхилхэ, хоорондоо добтолсохогүй тухай договорнуудые баталхаар бэлэн байнабди.

Энэ ушараар дашарамдуулан, Кампучиин арадта асаргаа ехэ туhаламжа ба дэмжэлгэ үзүүлдэгэйнь түлөө совет арадта, КПСС-эй ЦК-да, Советскэ правительствада бүхы Кампучиин арадай, ЕФНСК-гай ЦК-гай ба Кампучиин Арадай-революционно Советэй үмэнэhөө үшөө дахин үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэб. Бидэнэр өөhэдынгөө ээлжээндэ Советскэ Союзай ёhотой ханинар байха гэжэ оролдохобди, манай аха дүү хоёр арадай хоорондын хани барисаан ба харилсаа холбоое бэхижүүлхэ, хүгжөөхын тула оролдолго хүсэлэлгэнүүдээ гаргахабди. Манай делегациин албанай хэрэгээр ерэлгэ Кампучиин ба Советскэ Союзай хоорондын харилсаае хүгжөөхэ хэрэгтэ шухала хубита болохо гээд этигэжэ байhанаа элирхэйлнэб.

Манай хамтын илалтануудай түлөө, Кампучиин ба совет арадуудай хоорондын хани барисаанай, дайшалхы ёhоор hаналаа нэгэдэлгын, аха дүүгэй холбооной түлөө, бүхы hалбаринуудтаа манай арадуудай амжалтануудые туйлахын түлөө, нүхэр Брежневэй, нүхэр Косыгинай, КПСС-эй болон Совет гүрэнэй бусад хүтэлбэрилэгшэдэй элүүр энхын түлөө, Кампучиин делегациин гэшүүдэй, эндэ байhан бүхы нүхэдэй элүүр энхын түлөө духаряа үргэхые дурадхаhаб.

* * *

Нүхэд Л. И. Брежневэй, Хенг Самринай хэлэhэн үгэнүүд тон анхаралтайгаар шангаадаhан, удаан алга ташалганууддаар уттаглаhан байна.

Обед хани халуун оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

hУНГАГШАД В. В. КУЗНЕЦОВТОЙ УУЛЗАА

Манай обществын ажабайдалда Советүүдэй дүүргэдэг үүргэ айхабтар ехэ. Марксизм-ленинизмын шухала документ — СССР-эй Конституциин үндэhөөр социалис демократиие саашадань хүгжөөхэ, гүнзэгырүүлхэ талаар программа сэхэ шууд бэелүүлэгдэнэ. Болохоёо байгаа hунгалтада бэлэдхэл энээнэй гэршэ болоно.

Москва шадарай Электросталь городто hунгагшад КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Василий Васильевич Кузнецовтой уулзаба. Тэрэ РСФСР-эй Верховно Советэй депутадта кандидадаар Электросталиин hунгуулиин округоор бүридхэлдэ абтанхай.

Арад зоной ажабайдалда парти хүтэлбэрилхы үүргэ дүүргэнэ гэжэ уулзалгада хабаадагшад онсолон тэмдэглээ.

Хүндэтэ президиумдээ нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюрое hунгаха гэhэн дурадхал халуун альга ташалгаар уттагдаhан байна.

Электросталиин ажалшад В. И. Ленинэй түрэhөөр 110 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр уттаха, РСФСР-эй Верховно Советэй hунгалтые габшагай ажалаар тэмдэглэхэ байна. Социалис Ажалай Герой, «Электросталь» заводой булад хайлуулагша В. Д. Постников — депутадта кандидадай этигэмжэтэ нюур, «Электростальтяжмаш» үйлэдбэриин нэгэдэлэй парткомой секретарь В. И. Хизов, 9-дэхи «Мособлстройн» трестын бригадир А. Н. Воронцова болон бусад энээн тухай хэлээ.

Мүнөө жэлнай КПСС-эй XXVI съездэ эдэбхитэйгээр бэлдэхэ жэл болоно гэжэ тэмдэглээд, партиингаа болохоёо байгаа съездые совет арад коммунизм байгуулха замдаа шэнэ амжалтануудаар уттаха гээд найдажа байhанаа депутадта кандидат мэдүүлээ.

1980 ФЕВРАЛИИН 24 Советүүдэй hунгалта

hУНГАГШАД Б. Н. ПОНОМАРЕВТОЙ УУЛЗАА

Социалис харилсаа холбооной улам бэхижэжэ байгаа хүсэн, улам ургажа байгаа нэрэ хүндэнь Советскэ Союзай ба аха дүү оронуудай дэлхэйн оршомдохи хараа бодолнуудаа эрид шууд аршалан хамгаалха, энхэ тайбан байдал хангаха, шахардуу байдал hуларуулха ба буу зэбсэг хуряаха талаар хараа шугамаа удаа дараалан бэелүүлхэ арга олгоно.

Саратовай Заводской hунгуулиин округой hунгагшад февралиин 4-дэ РСФСР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Борис Николаевич Пономаревтой уулзахадаа, КПСС-эй ба Совет гүрэнэй ленинскэ эб hайрамдалта гадаадын политикые халуунаар hайшаан дэмжэжэ байhанаа мэдүүлээ.

Сугларагшад хүндэтэ президиумдэ нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюрое ехэ баяртайгаар hунгаба.

Подшипникова заводой слесарьнүүдэй бригадир, Социалис Ажалай Герой М. Д. Горбунов — депутадта кандидадай этигэмжэтэ нюур Б. Н. Пономаревой ажабайдал ба ажал ябуулга тухай хөөрэжэ үгөө.

Б. Н. Пономарев сугларагшадай зүгhөө халуунаар уттагдан, үгэ хэлээ.

Депутадта кандидат ороной экономическа, социальна ба культурна хүгжэлтын асуудалнуудтушаа, Саратовска областнин ажалшадай амжалтануудтушаа тогтон хэлээ.

Б. Н. Пономарев уласхоорондын асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулаа. Уласхоорондын оршомдохи байдал түгшүүрилтэй болоо гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Гэбэшье совет хүнүүдэй hанаагаа зобохо үндэhэн үгы. Шахардуу байдал hуларуулга бэелүүлэгдэhээр. Баруун оронуудай хархис бүлэгөөрхидэй ба Пекинэй удамаршадай аюултай хараа түсэбүүдые таhалдуулхаhаа гадна, мүн энхэ тайбан, аюулгүй байдалай ба социальна хубилалтануудай замаар саашаа дабшаха арга боломжонууд бии.

КПСС саашадаашье эб найрамдалай, шахардуу байдал hуларуулгын, арадуудай хоорондо харилсаа холбоо ба бэе бэеэ ойлголсохо ябадал хүгжөөхэ политика эрид шууд бэелүүлхэ, дэлхэйн шэнэ дайе зайсуулхын түлөө, буу зэбсэг хуряахын түлөө тэмсэхэ. — гэжэ депутадта кандидат хэлээ.

(ТАСС).

КПСС-эй ЦК-гай июлиин Пленумэй шиидхэбринүүдые бэлүүлхын түлөө

ХҮН БҮХЭНЭЙ ХУБИТАЯА ОРУУЛХАДА

Урдахи харюусалгаяа һайн ойлгожо, хүнүүдэй даанан ажалдаа үнэн зүрхэнһөө оролдон хүдэлдэг, үдэр бүриингөө даабариие эрхимээр дүүргэдэг, илангаяа газар, адууһа мал, машина, техникэ гэхэ мэтэ хамтын бүхы зөөри, хэрэгсэлдэ гамтай наринаар хандадаг байгаал һаань, колхоз, совхозһоо эхилээд, бүхы гүрэн түрэмнай бүри баян, хүсэ ехэтэй болохо байна бшуу.

Тиимэһээ ниитын үйлэдбэридэ хүн бүхэн шадаал һаа ехэ хубита оруулха гэжэ оролдохо зэргэтэй болоно. Гээгдэгшэдгүйгөөр хүдэлхэ, ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэл, онол арганнуудые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, тэрэниень олоной шадабари болгохо, тиигэжэ бүгэдөөрөө амжалта туйлаха ёһотой гэжэ Коммунис партимнай заана.

КПСС-эй ЦК-гай 1978 оной июлиин, мүн 1979 оной ноябриин Пленумүүд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, нүхэр Леонид Ильич Брежнев эдэ асуудалнуудта онсо анхарал хандуулһан байна.

Хэнэйшье мэдэһээр, ямаршье коллектив хэдыхэн түрүүшүүлэй һайнаар хүдэлһэнэй ашаар түсэб, даабаряа саг болзортонь дүүргэдэг бэшэ, имагтал бүхы гэшүүдэйнгээ хамтын хүсөөр, олоороо оролдоһонойнь ашаар эсэстээ амжалта туйладаг гээшэ.

Жэшээнь, манай совхозые абаад үзэе. Ажахыдамнай ёһотойл замай залууршад, олондо эрхим жэшээ харуулжа, нүхэдөө дахуулан ябадаг хүнүүд олон. Тэдээгээрээ омогорохол ёһоороо омогорходогби. Тиимэһээ социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэдээ, бидэ түрүүшүүлэйнгээ һайн һайхан жэшээ дээрэ бусад нүхэдые хүмүүжүүлхэ, эрхимүүдэй дүй дүршэлые, шадаал һаа, ажахы дотороо үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, һайн үрэ дүн туйлаха арга боломжын бии байһаниие хүн бүхэндэ ойлгуулха, харуулха гэжэ оролдогби. Энэл ха юм даа, социалис мүрысөөнэй гол удха шанар, шэнжэнь.

Хэдэхэн жэлэй саана совхоздо үнеэн бүриһөө жэлдээ 2000 килограмм һу һаадаг һаалишад үсөөхэн лэ байһан юм. Тэрэ үедэ хүнүүдээр хөөрэлдэхэдэ, иимэ үрэ дүн туйлаха арга боломжо манда үгы, үнеэднай үүлтэрээр муу, үбһэ тэжээл дутамаг, байра байдалнай таарамжагүй, хуушан гэхэ мэтэ элдэб олон шалтагаан дурдагдадаг һэн. Иимэ гээгдэнги һанал бодолые үгы болгохо, бүхы һаалишадай үрэ дүнгые эрид дээшэлүүлхын тула совхозой дирекци, партийна организаци, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд эдэ жэлнүүдтэ зоной дунда эмхидхэлэй, ойлгууламжын, хүмүүжүүлгын ехэхэн хүдэлмэри ябуулаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Илангаяа һайн үрэ дүн туйлаһанайнь түлөө хүнүүдые эүбөөр урмашуулха тодорхой хэмжээнүүд абтаа.

Эдэ бүгэдын аша үрэ мүнөө элитээр харагдажа эхилээ. Үнгэрһэн жэлэй дун абажа үзэхэдэ, колхозой бүхы 13 һаалишадай 11-ниинь үнеэн бүриһөө 2200 килограммһаа дээшэ һу һаагаа. Харин хоёр лэ хүн үнеэн бүриһөө 1990 килограмм һу лон Александр Мисюркеевтэн баһал шалгарна. Үнгэрсшэ жэлдэ совхоз дотор томо болгогдохо, таргалуулагдаха малай тус бүриин шэгнүүр жэл соо дунда зэргээр 500 шахуу граммаар нэмээгдээ юм. Хүшэр бэрхэтэй уларилтай жэлэй тохёолдоһон эрхэ байдалда энэ-

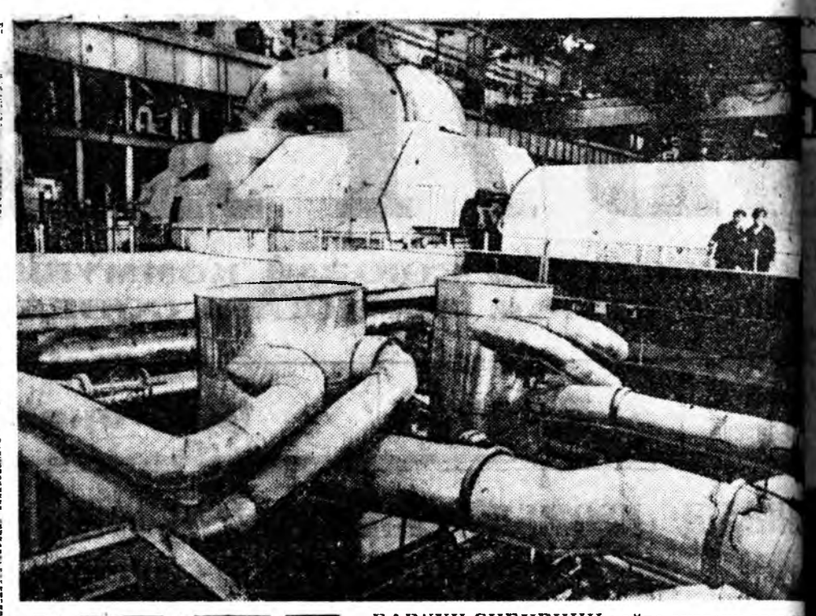

Хурамхаанай районой Алла нютагай клуб соо һүүлэй үедэ хүн зон ходоодоо олон, хүлгөөтэй байдаг болонхой. РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдэй, районно болон сомоной Соведүүдэй һунгалта үнгэргэхэ һунгуулиин участок энэ клуб соо оршоно. Тус участогай һунгуулиин комиссинин гэшүүд агитпунктаяа аятай зохидоор шэмэглэн гоёонхой. Эндэ дулаан, ходоодоо ариг сэбэр. Ажалай үдэрэй дүүрэхэдэ, һунгашад эндэ дуратайгаар ерэжэ, сүлөө сагаа һонирхолтойгоор, аша үрэтэйгөөр үнгэргэнэ. Шэнэ газетэ, журналнууд, һунгалта тухай тусхай материалнууд бии. Гадна совхозой парткомой хараалһан түсэбэй ёһоор һунгуулиин участогта һонирхолтой уулзалганууд үнгэргэдэнэ, лекци, хөөрэлдөөнүүд эмхидхэгдэнэ. Эндэхи агитпунктые даагшаар Э. Д. Жанчикова томилогдонхой. Эльвира Даг-баевна урда үнгэргэдэһэн һунгалтануудта агитпунктые даагшаар оло дахин хүдэлһэн, тиимэһээ ажал хүдэлмэрээ һайн мэдэдэг, агитаторнуудта, политинформаторнуудта зохид зүбшэл заабари үгэдэг юм. Агитпунктда үдэр бүри ямар нэгэ һонирхолтой юумэн үнгэргэдэнэн лэ байдаг. Агитаторнууд ээлжээгээр үдэрэй гурбан чаһаа үдэшын юһэн саг болотор дежурладаг.

Мүнөө һунгуулиин участок һунгалтадаа түгэс балэн болоо гэхэдэ зохихо. Һунгагшадай список бүридхэгдэнхэй. Районно болон сомоной Соведүүдэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэнэн нютагай эрхим хүбүүд, басагад совхозойнгоо түб тосхондо һунгашадтайгаа уулзана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хурамхаанай районой Дэрээнэй совхозой парткомой секретарь Г. Б. Цыренов (зүүн гарһаа), рабочкомой түрүүлэгшэ Ж. Д. Борбонов гэгшэд агитаторнуудтай хөөрэлдөө үнгэргэжэ байна.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

БАРУУН СИБИРИИН үойто зүүгтэхи эгээ т ГРЭС-эй хүсэн жэлһээ жэлдэ ургана. Энэ хүдэлдэг юм. Обь мүрэнэй дунда урасхалдахи приятинуудые, үрэмдэлгын түхеэрэлгэнүүдые, нууд болон хото городуудые энэ ГРЭС элек сөөр хангана. Түсэбтэ арбадахи табан жэл хойшо ГРЭС 45 миллиард киловатт-час эж хүсэ үйлэдбэрилэн гаргаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ГРЭС-эй машинын зал

ТАСС-ай фо

АЖАЛАЙМНАЙ ЗАЛУУ ХА

АНХАРАЛ, ТУҺАЛА ХЭРЭГТЭЙ

Эхэ эсэгэнэрэйнгээ хэжэ байһан хэрэгые үргэлжэлүүлхэ, газар нютагайнгаа ёһотой эзэд болохо, колхоз, совхозуудаа шэнэ амжалтаар урагшань хүргөөн ябуулха хүнүүд — залуушуулха юм даа. Хүдөө ажахыда машина техникын, элдэб юньһон түхеэрэлгэнүүдэй олон болохо, хүдөөдэ жэлһээ жэлдэ гол үйлэдбэриин промышленна түхэлтэй болохо бүри тэндэ эрдэм һургуулитай залуу хүбүүд, басагадай хэхэ ажал улам ехэ боложо байна бшуу.

Һүүлэй жэлнүүдтэ «Зырянский» совхоздо таряан болон мал ажалда залуушуул олон хүдэлдэг болонхой. Гансахан үнгэрһэн хоёр-гурбан жэлэй туршада дунда болон найман жэлэй һургуули дүүргэһэн 90 гаран хүбүүд, басагад түрэл ажахыдаа үлөөд, хүдэлжэ байнхай. Тусхайлан хэлэбэл, Нестерево, Ангыр, Зырянска тосхонуудай фермэ, бригаданнуудта ябахада, залуу трактористнар, һаалишад, малшад, гахайшад жэлһээ жэлдэ нэмэжэ байдаг.

Залуушуулай дундаһаа үнэн шударгы, эрхим ажалаараа шалгардаг механизатор болон малшадшье совхоздо олон. Бүгэдэ нинтын һуралсалай курс дүүргээд, мүнөө ажахыдаа хэдэн жэлэй туршада трактористаар хүдэлжэ байһан хүбүүд Александр Тунин, Виктор Малыгин, Сергей Гаврилов, Алексей Тарасов болон бусад эрхим ажалаараа шалгарна. Мүн эдэбхитэй бэрхэ механизатор А. Черкасов отделениие эрхилэгшээр дэбжүүлэгдээ. Баһал залуу механизатор Л. Неродов мүнөө тракторна бригадын бригадираар табигдаба.

Хоёр жэлэй саана арбан класс дүүргэһэн комсомол басаган Любовь Родионова Ангырай фермэдэ һаалишан боложо ерэһэн юм. Мүнөө тэрэ совхоз доторoо түрүү һаалишадай зэргэдэ гаранхай. Нёдондо үнеэн бүриһөө 2500 гаран килограмм һу һаагаа.

Хэнэйшье мэдэһээр залуушуулай шэнэ ажалдаа тараража хүдэлхэ, илангаяа механизаторай мэргэжэл, дүй дүршэл түргэн шудалха хэрэгтэнь аха нүхэдынь ехэ туһа хүргэдэг, ажалай зүб замда оруулдаг гээшэ. Энэ таалаар совхозой үнинэй механизаторнууд, илангаяа ажахын ахамад инженер Михаил Архипович Сп юумэ хэнэ.

Мүн совхоз лэгшэд (дире Петрович Сит шуулда оөрь таараха хүдэл жо үгэхэ, түрү лохоор туһа ажалай һайн бии болгохо рэгтэ ехэ ан на.

Гэхэтэй хам туу дунда шидхэгдээгүй олон ушарна, дунда хүмүүж мэри һанаһан ябуулагданагүй эхин организа һуулаар хүдэлэ лэхэ шухала. И луу хүбүүд, бас ветеранууд шүүлтэй уулз алдар солын харюугай үдэ гэрэгхэ туш налаа табиг бригадануудта лангууд ёһо хүдөөгэй биб оуудай хүдэл таалаар мүрэй ганагүй. Эдэ рние һайнаа һэргээжэ шад шье комсо бүри олоороо жэ хүдэлхэ, холтой болох

Мүн эндэ у далда тогтохо нагдана. Һүүл совхоздо залу кадрнууд ход Тусхай дээдэ, ли дүүргэжэ мэргэжэлтэд хүдэлөөд, ондо шана. Тэдэнэй журам муутай, ша хэрэгээр нүүд байгаа. хозой дирекци тэдэндэ бодото дуулдаг, хүм һалдаг байгаа жэлтэд нигэжэ гэхэгүй һааб мнай анхарал ехэ асуудал б

Хүдөө ажа даар, илангаяа нууд болон бэхижүүлхэ, луушуулда ха хай КПСС-эй (1978 он) Пл хэбэринүүд со рал хандуулн ние хэрэг дэ хэ гээшэ кол хэнэй хүтэлбэ гин уялга м

П. Х хүд

Прибайкали

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1979 он) Пленумэй шиидхэбринүүдтэй зохилдуулан, үзэл сурталай эдэбхитэдэй зорилгонууд тухай» гэһэн асуудалаар партийн Октябрьска райкомой секретарь И. А. Портнягин семинар дээрэ үгэ хэлээ. «Мүнөөнэй эрхэ байдалда ойлгууламжын ниитэ хүдэлмэриин зарим тэдэ шэглэлнүүд» гэжэ лекци партийн райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша Г. Е. Харитонова уншаба. «Знание» бүлгэмэй Октябрьска районой эмхиин харюусалгата секретарь Л. К. Синегрибов трестын эхин эмхиин лекторнүүдэй зорилгонууд тухай сугларагшадта хөөрэжэ үгэһэн байна.

Болохоёо байһан һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ агитатор, политинформаторнуудай хэхэ хүдэлмэри тушаа онсо хөөрэлдөөн семинар дээрэ болоо.

КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таһагай инструктор М. А. Жарков семинарай хүдэлмэридэ хабаадажа, үгэ хэлэһэн байна.

Н. ЧИРКОВА,
«Жилгражданстрой» трестын парткомой секретариин орлогшо.

СЕМИНАР БОЛОБО

ХЭЭЭЭ ЭХИЛХЭ ҺУРАЛСАЛ БЭ?

Туранай совхозой дирекци болон партком ноябрь һарын эхинһээ 1980 оной апрель һарын гаратар ажахыдаа малшад болон механизаторнуудай үбэлэй һуралсал үнгэргэхэ гэһэн шиидхэбэри үни хада абаһан юм. Мүн хүтэлбэрилхы кадрнуудай экономическа һуралсал үнгэргэхэ тухай тогтоол абтаһан байгаа. Тэндэ хэды хүн һуралсахаб, хэшээлнүүдые хэд үнгэргэхэб гэжэ хуу тодорхойлогдоо һэн. Жэшээлхэдэ, механизаторнуудай һуралсалда 46 хүн, малшадай һуралсалда 66 хүн хабаадуулагдаха гэжэ хэлсэгдэһэн бэлэй. Механизаторнуудай һуралсалые совхозой ахамад инженер Б. Л. Маншеев, малшадай һуралсалые ахамад зоотехник К. С. Сыдеев гэгшэд хүтэлбэрилхөөр томилогдоһон байна.

Тэд эндэ мүнөө хүрэтэр механизаторнуудай һуралсалһаа бэшэ ямаршье һуралсал эхилээдүй байһаар. Хүтэлбэрилэгшэдынь һуралсалайнгаа түсэбыешье табяагүй зандаа. Совхозой директор В. Ж. Тонтоев экономическа һуралсалые хүтэлбэрилхэ уялгатай аад, юушье хэнэгүй. Энэ һуралсалда 38 хүн хабаадуулагдаха ушартай. Бэлшээн таргалуулха гүүртын бригадир С. А. Билдуев Сагаан-Хуһан, Булнай, Ёнхойн-Нуга гэдэг газарнуудта байдаг малшадые суглуулжа, һуралсал үнгэргэхэ аад, баһал юумэ хэнэгүй. Дунда талын фермэдэ тэрэниие даагша И. Н. Малханов һуралсал эрхилхэ даабаряа дүүргэнэгүй. Эшүүнтэ, Шулуушха, Шара-Тала, Баанайн-Нуга гэжэ газарнуудта ажаллажа байһан малшад баһал мартагданхай. Хандагайн-Үбэртэ 10 хүн, Туранда 14 хүн һураха хүсэлтэй.

Механизаторнуудайньшье һуралсал нилээд оройтожо эхилбэ. Январиин 13-да түрүүшынгээ хэшээл үнгэргөө. Энэ үдэр совхозой ахамад агроном Ш. О. Доржиев, МТМ-е даагша, инженер Г. Д. Маншеев хоёр-хоёр часай хэшээлнүүдые үнгэргэһэн байна. Харин январиин 20-ной үдэр дурсагдагша хоёр нүхэдһөө гадна, инженер В. С. Билдуев багшалаа. Механизаторнуудай һуралсал саашадаа таһалдангүй үнгэргэдэхэ бээ гэжэ һанагдана.

Харин малшадай һуралсал, экономическа һуралсал хэээ эхилхэ юм ааб гэжэ шангаар асуухаар болоо.

В. ТУЛАЕВ,
манай корр.

СОВЕДҮҮД БА СОЁ

1923 оной январиин 4-нэй «Правда» газетэдэ толилогдоһон «Дневнигэй хуудаһануудта» гэһэн һүүлшынгээ статьянуудай нэгэн соо В. И. Ленин соёлой байгуулалтын талаар орон дотор хэгдэхэ «туйлай ехэ хүдэлмэри» тухай бэшэһэн юм. Тэрэ «туйлай ехэ хүдэлмэринь» манайда амжалтатайгаар бүтээгдэнхэй.

Совет арадай баатар габьяата, бэлиг түгэлдэр ажалаар байгуулагдаһан хүгжэлтэ түгэс социалис общество оюун бодолой асари ехэ нөөсэ хүсэтэй болоо. Удхаараа социалис ёһоной, национальна түхэл маягаараа олон янзын, шанар болон шэнжээрээ интернациональна совет соёл хадаа хүнэй нэрэ хүндые үндэр дээрэ үргэдэг, коммунис нангин суртал батадхан мандуулагша, хүсэжэн жагсаһан, эдэбхитэ хүсэн болонхой.

Соёлой талаар орон дотор боложо байгаа хубилалтануудые жэлһээ жэлдэ бүри түргэн дабшасатай, үргэн дэлисэтэй боложо байна.

Ленинэй захяа заабаринуудта үнэн байдаг Коммунис парти тэдэ хубилалтануудые залан хүтэлбэрилхэтээ хамта, «соёлой, дээдэ зэргын болбосоролой ба демократиин ашаг туһые бодото дээрэнь, —гэжэ В. И. Ленин хэлээ һэн, — совет хүнүүдэй эдлэхын тула» (зохёолнуудайнь гүйсэд суглуулбариин 38-дахи том, 94-дэхи хуудаһан) шухала бүхы юумэ хэнэ.

Түүхэтэ энэ зорилгые шиидхэлгэдэ, соёл болбосорол саашадань хүгжөөлгэдэ, тэрэнэй материальна үндэһэ һуурие бэхижүүлгэдэ арадай засагай зургаанууд — Соведүүд, урданьшье, мүнөөшье — соёлой хубисхалай бүхы шатануудта хододоо шухала үүргэ дүүргэдэг байһан.

АНХАРХА АСУУДАЛНУУД

Соёлой байгуулалтын талаар арадай депутадуудай Соведүүдэй дүүргэдэг гол зорилгонууд ба үүргэнь СССР-эй шэнэ Конституци, союзна болон автономито республикануудай Конституцинууд дотор батадхагданхай. Соведүүд эдэ гол шухала документнүүдтэй зохилдуулан, соёлой зургаануудай байгуулалтаар, ажалшадай ниитын эмхинүүдээр дамжуулан, хүн зоной соёлой эрилтэ хэрэглэмжэ хангалга һайжаруулха хэмжээнүүдые бэлүүлдэг юм. Соёл гэгээрэлэй эмхи, зургаануудые зүбөөр хубаарилан эмхидхэхэ, тэдэнэй материальна баазые бэхижүүлхын тула оролдолго гаргадаг, кадрнуудые шэлэн олохо, бэлдэхэ, тааруугаар хубаарилан табиха хүдэлмэри ябуулдаг, мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ ябуулга хэдэг байна. Клубуудай, соёлой байшангуудай, библиотекэнүүдэй, музейнүүдэй хүдэлмэриин түлөө тус Соведүүд харюусадаг, методическа хүтэлбэри хангадаг, түрүү дүй дүршэл шэнжэлэн шудалдаг байха юм.

Соёлой эмхи зургаануудай хүдэлмэрээ үзэл сурталай, политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриэй нягта холбоотойгоор ябуулдаг байхынь тула оролдолго гаргаха гээшэ арадай депутадуудай Соведүүдэй ажал ябуулгын шухала хубинь болоно. «Үзэл сурталай, политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри саашадань улам һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолһоо эшэ, үндэһэтэй арадай депутадуудай Соведүүдэй шиидхэхэ зорилгонууд тухай» тогтоол СССР-эй Верховно Соведэй Президиум нёдондо баталан абаа һэн. Коммунис хүмүүжүүлгын хэрэгүүдые бүхы аргаар һайжаруулха, ямар албан зургаанда мэдэлтэй байһаннаань дулдыдангүй, соёлой байшан, клуб, кинотеатр, библиотекэ, музей болон соёлой бусад эмхинүүдые энэ зорилгодо эдэбхитэйгээр хэрэглэхыень тус тогтоол Соведүүдые уялгална.

Соёл культура хүгжөөлгын талаар Соведүүдэй шиидхэхэ гол зорилгонууд иимэл даа.

Тезд эдэ зорилгонууд хэр зэргээр шиидхэгдэжэ байнаб?

БАРИЛГЫН ЭРШЭ ДЭЛИСЭ

Революциин урда тээ орон дотор 237 клубай эмхи зургаан бии байһан юм. 130 миллион таряашанда 94 клуб, мүн тэды шэнээн лэ, даншье үсөөн библиотекэ хүртэдэг байгаа.

Тиимэ үшарһаа Совет засагай түрүүшын үдэрнүүдһээ эрдэм гэгээрэл дэлгэрүүлхын хажуугаар соёлой материальна бааза бэхижүүлхэ, али болохоор хүгжөөхэ гэһэн шухала зорилго табигдаһан байна.

Статистикын гэршэлһэнэй ёһоор, мүнөө 136 мянга гаран клуб ба соёлой байшан, 350 мянган библиотекэ, 1397 музей, 153 мянга шахуу кино харуулха түхеэрэлгэ, 584 театр совет арадай оюун сэдьхэлэй эрилтэ хэрэглэмжэ кангажа байдаг. Мүнөө бии байгаа клубай эмхи зургаанууд дайнһаа хойшо барандаа шахуу шэнээр баригдаһан байха юм. Һүүлэй арбаад жэлэй туршада үдэр бүри зургаан шэнэ клуб ба табан библиотекэ ашаглалгада оруулагдана.

Хүдөө нютагуудта соёл культурые, тэрэнэй материальна баазые бэхижүүлхын талаар илангаяа ехэ амжалтанууд туйлагдаа.

Коммунизмда орохын тула «хото болон хүдөөгэй, тэрэшэлэн хүнүүдэй бар хүсөөрөө хэдэг ажалай ба ухаагаараа бүтээдэг ажалай хоорондохи илгаае үгы хэхэ шухала» гэжэ В. И. Ленин заадаг байһан (39-дэхи том, 15-дахи хуудаһан). Энэ зорилго бэелүүлгын талаар социалис байгуулалтын түрүүшэ юумэн хэгдэхэ лективизаци, со томо социалис жан ороло ха ска харилсаанг ряашадай ажа хэлбэр шэнжы һэн хубилалты һэн гэрэшэ боло

Багашаг боло шэг мэдэхэгүй тосхондо усад гэгээрэлэй эм олоор тогтоогдо босороолоор б хүдөө нютагуудт дэһэн ябадал байна.

Гансал үйлэдэ ческэ, социальн талаар бэшэ, м хүдөөгэй хүн зо

Арадай кандидадууд

ЕВГЕНИЙ ГЕОРГИЕВИЧ ТРУБИЦЫН

Евгений Георгиевич Трубицын 1911 ондо Донбасын ССР-эй Донецкэ түмэр замай станциин хүдэлмэришэнэй һуудалдо түрэһэн юм.

Арбан табан наһатайдаа паровозно дедо слесареэр хүдэлжэ, ажалайнгаа намда эхилээ һэн. Техническэ һэргэжэлэй Григорий 1930 ондо дүүргэһэнэйнгээ һүүр машинистын туһалагшаар, удаань локомотивна депогой мастераар ажаллаба. 1933—1938 онуудта тэрэ транспортын инженнүүдые бэлдэдэг Днепропетровско институдта һураже, тэрэниие дүүргэмжэ. Алтайн хизаарай паровозой ажахын инженер-механигай мэргэжэл олоод, Рубцовско станциин локомотивна депогой начальнигаар хүдэлбэ.

Тэрэ ороноо хамгаалгын Агуурхэ дайнай жэлнүүдтэ Томско, удаань Омско түрүү замуудай управленинүүдтэ харюусалгатай тушаалнуудта хүдэлхэдөө, нүхэр Е. Г. Трубицын фронтдо туһаламжа үзүүлэгые эмхидхэхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулһан байгаа. 1946—1950 онуудта тэрэ Томско, удаань Уфагай түмэр замуудай начальнигай орлогшоор хүдэлөө һэн.

1950—1955 онуудта Евгений Георгиевич СССР-эй Зам харилсаанай министерствын аппарадта ахамад инженерээр, удаань центральна локомотивна управленийн начальнигай орлогшоор хүдэлһэн байгаа.

1955 онһоо 1961 он болотор тэрэ Кировскэ болон Калининска түмэр замай начальник байһан.

Саашанхи жэлнүүдтэнь Смоленскэ областьдо хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ — түрүүшээр Смоленскэ захиргаанай-экономическа районой Совнархозой түрүүлэгшын нэгдэхи орлогшоор, 1963 онһоо КПСС-эй обкомой секретаряар ажалтаа.

1965 ондо нүхэр Трубицын түмэр замай транспортда Приволжско түмэр замай начальнигаар эльгээгдэбэ.

1967 онһоо мүнөө болотор Евгений Георгиевич РСФСР-эй автомобильна транспортын министрээр хүдэлнэ.

1941 онһоо КПСС-эй гэшүүн. РСФСР-эй Верховно Советэй депутат, КПСС-эй XXII, XXIV, XXV съезднүүдэй делегат байһан.

Ленинэй гурбан орденоор, Октябриин Революциин орденоор, Ажалай Улаан Тугай хоёр орденоор ба арбан медаляар шагнагданхай.

Евгений Георгиевич Трубицын хүтэлбэрилхы ажал ябуулгын ехэ дүй дүршэлтэй, ороной транспортые саашадань хүргөөхэ хэрэггэ бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэдэсэеэ, эмхидхэхы бэлиг шадабаряа элсүүлдэг юм.

Холбоолжоной уурхайн, Хяагтын автотранспортна предприятиин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад, Бэшүүрэй районэй Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой хүдэлмэришэд болон мэргэжэлтэд һунгалтын урда тээхи суглаанууд дээрээ Евгений Георгиевич Трубицыниие һунгуулиин Сэлэнгын 868-дахи округһоо РСФСР-эй Верховно Советэй депутадта кандидадаар нэгэн һаналтайгаар дэбжүүлээ.

Һунгалтаһаа һунгалта хүрэтэр

Бауманска округто

МОСКВА. Нислэлэй Бауманска райондо ажалайнгаа суурхажалтануудаар болоһон модээжэ болоһон предприятинууд — В. Д. Пыковай нэрэмжэтэ тоодорхойлогдоһон машинзавод, эдеэ хоолой ба легкой промышленностьнай комбинадууд, «Ленинская мода» болон «Спорт» гэһэн нэгэдэлнүүд, ажалэй түрүү предприятиинхо Н. Э. Бауманай нэрэтэ фабрика — оршоно. Районой ажалшад 1980 оной үндэр социалис уялгатые абаһан байна. Шүүлиүүдые бүтэн гэнөор дэлгэрүүлжэ, районой гаргаха жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ, угтамжын түсэбэй тоодо 2,2 миллион тухэриг продукциэ бүтэн гаргаха, промышленна үйлэдбэриин үргэдхэлгые ажалай бүтэсэ дэшэлүүлһэнэйл ашаар туйлаха, продукциингаа 50 ондоо зүйлые үрэнэй Шанарай тэмдэгтэ хүргэхэ гэжэ тус уялгануудые соо хэлэгдэнэ.

Агуу багша Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 110 жэлэй алдарта ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэһэн социалис мүрысөөе үргэлжэлүүлжэ, районой ажалшад экономикоёо хүргөөлгэдэ шэнэ амжалтануудые туйлана. Зургаан мянга гаран түрүү хүдэлмэришэд энэ алдарта ойн хүндэлэлдэ хубиингаа табан жэлэй түсэб дүүргэхэ гэжэ шидэнхэй. Предприятинууд түсэбөөр хараалагдаһанай ёһоор һэльбэн шэнэлэгдэнэ, үйлэдбэридэ автомат арга бүри үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэнэ, шэнэ техникэ болон түрүү технологи хэрэглэгдэнэ. Районой предприятинуудай бүтээн гаргаһан продукциин шанар саг үргэлжэ дэшэлнэ. Тингэжэ райондо бүтээн гаргагдадаг 187 зүйл үрэнэй Шанарай тэмдэгтэ хүртэнхэй гэшэ.

Районой социальна болон соёлой талаар хүгжэлтэдэ ехэ анхарал хандуулагдана. Һүргуулини, хүүгэдэй саадай, больницын шэнэ байшангууд, кинотеатрай ордонууд, магазинууд, соёлой болон ажаһуудалай талаар хангалтын предприятинууд, байшан гэрнүүд эндэ һүүлэй үедэ олоор бодхоогдоо.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нухэр Л. И. Брежневые районой түрүү предприятинуудай РСФСР-эй Верховно Советэй депутадта кандидадаар дэбжүүлһэниие районой ажалшад политическэ болон ажалай үндэр дэбкэлтын оршон байдалда угтан абаһан байна.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Бауманай нэрэмжэтэ фабрикын хүдэлмэрилэгшэд. Москва хотын Бауманска районой һунгуулиин 27-дохи участогай һунгуулиин участково комиссиин гишүүд. 2. Бауманска районой «Новороссийск» гэжэ шэнэ кинотеатр. РСФСР-эй Верховно Советэй урда тээ болоһон һунгалтаһаа хойшо үнэрэһэн хугасаа соо энэ театр бодхоогдоо. 3. Бауманай нэрэмжэтэ фабрикын коллектив В. И. Ленинэй түрэһөөр 110 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэжэ эрмэлэлэнэ. Предприятиин һаяхан «Москва хотын жэшээтэ предприятиин» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Энэ зураг дээрэ КПСС-эй XXV съездын делегат бүд нэхэгшэ Л. М. Ионовае харанат

ТАСС-ай фотохроника.

ДАЛАН ЖЭЛЭЙ ДАБААН ДЭЭРЭ

Агын Буряадай автономито округтой үнинэй һүргуулинуудай нэгэн Табтаанайн дунда һүргуулиин анха байгуулагдаһаар далан жэл гүйсэбэ. 1909 ондо нютагай зоной эдэбхи үүсхэлээр Доодо-Табтаанай гэжэ газарта нэгэ жэлэй приходско һүргуули тогтоогдоһон түүхэтэй. Энэ хадаа Агын тала нютагтахи хоёрдохи һүргуули байһан. Тус һүргуулиин түрүүшын эмхидхэлшэ, багшань Цогто-Хангил нютагай Шойжилхама Базарон гэжэ хүн байһан юм.

Һүргуулида баяд, ноёдой үхибүүдые абаха гэһэн заабариин биишье һаа, Шойжилхама багша хадаа үгытэй болон дунда шадалтанай үхибүүдые һүргуулида оруулхые ороддодог һэн. Тиигэжэ түрүүшын жэл Табтаанай, Алхана, Зудхэли болон бэшэшье нютагай айлнуудай 18 үхибүүд һүргуулида оробоон юм. Тэрэ үедэ һүргуулида багшалһан зон гэбэл, Чимитдоржи Цыденов, Лодой Сандаков — Хүнхэрһөө, Буда Дымчиков — Зугаалайһаа, Базар Жанчибон — Табтаанайһаа болон бусад болоно. Дүлэтэ 1917 ондо Доодо-Табтаанайн һүргуулии дүүргэгшэдэй зэргэдэ Агын талада комсомолой эмхиин нуури табигшад — СССР-эй Верховно Советэй депутат ябаһан Чимитдоржо Дагбаин, округтой түрүүшын врачнарай нэгэн, Ленинэй орденто Гонгор Санжимитупов гэгшэд байһан юм.

Доодо-Табтаанайн һүргуули 1919 ондо хоёр класстай болгогдоо. Тиин тэрэл онойнгоо һүүлһээ 1922 он хүрэтэр һүргуули хүдэлөөгүй. Энэ хадаа сагаантанай туһамаршан Дугар Табхаевай банда һүргуулиин гэрые өөһэдынгөө байра болгожо, бүхы хэрэгтэй ном һударыень галдаһан юм. Хорин хоёр оной намар Табхаевтанай үй бута сохигдон намнагдахада, һүргуули дахин нэргээгдэжэ эхилээ.

Владимир Ильич Ленинэй заабаряар хүдөөгэй малшад, таряашадые хамтаруулан нэгэдүүлхэ, шэнэ болбосон байдалда оруулха хүдэлмэриин бэелүүлэгдэжэ байһан үе һэн. Энэ түүхэтэ сагта, халуун тэмсэлэй дундуур түрүүшын ТОЗ, коммуна, артельнүүд тогтоогдоһон юм. 1923 оной намарһаа эхилжэ, хүдөө нютаг-уудаар шэнэ түхэлэй һүргуулинууд байгуулагдажа эхилээ бэлэй. Энэ болбол таряашан залуушуулай һүргуули (ШКМ) байһан юм. Тэрэ хадаа эхин һүргуулинуудай үндэһэн дээрэ байгуулагдаһан гурбан жэлэй һүргуули байжа, ниитэ һуралсалай хажуугаар газар таряалан, мал ажал болон хүдөө ажахые хүтэлбэрилгөөр мэргэжэл олгуулдаг бэлэй.

1927 ондо Табтаанайн эхин һүргуулиин үндэһэн дээрэ Табтаанайн ШКМ тогтоогдобо. Таряашадай залуушуулай тэрэ һүргуули байгуулха хэрэгтэ аймОНО-е хүтэлбэрилжэ байһан багша Лодон Линховоин ехэ хубитаяа оруулһан юм. ШКМ-эй байшан шэнээр Тайлтын-Ара гэжэ газарта баригдаа һэн. Тэрэ газартань мүнөө Табтаанайн Калининай нэрэмжэтэ колхозой түбэй буусса түбхинэнхэй. Улааша һуурин-һаа ерэһэн Фёдор Яковлевич Зверев багша ШКМ-эй түрүүшын директорээр томилогдоо бэлэй.

Арбан табан залуушуул 1931 ондо эгээл түрүүлэн ШКМ дүүргэжэ гараһан. Тэрэ сагһаа 1935 он болотор 74 хүн тус һүргуули дүүргэһэн юм. Удаань энэ һүргуули Табтаанайн долоон жэлэй һүргуули гэжэ нэрлэгдэдэг болобо. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай урдахана Табтаанайн һүргуули хадаа дунда һүргуули болгогдоһон байна. Дайнай жэлнүүдтэ хүбүүд юһэдэхи классһаа сэрэгэй албанда мордодог һэн.

Далан жэлдэ хүдэлхэ соогоо Табтаанайн һүргуули нилээд олон бэлиг шадабаритай мэргэжэлтэдые хүмүүжүүлһэн байгаа. Тэдэнэйнь дунда манай засаг түрын дээдэ органой дүрбэн депутадууд бии. 1917 ондо тус һүргуули дүүргэһэн Чимитдоржо Дагбаин СССР-эй хоёрдохи зарлалай Верховно Советэй депутадаар һунгагдаһан, округтой урган хүргэхэ хэрэгтэ тэрэнэй ябуулһан ажал нилээд ехэ байха. Табтаанайн ШКМ дүүргэһэн Балдан Дондоков Буряадай республикын Верховно Советэй депутадаар һунгагдаа һэн. Мүн лэ ШКМ дүүргэһэн Очиржалма Нимаева Буряадай республикын Верховно Советэй депутадаар, Бадма Цыренович Цыренов СССР-эй Верховно Советэй депутадаар хоёр удаа һунгагдаһан байна.

Бато Эрдынеев РСФСР-эй габьяата врач нэрэ зэргэтэй болоһон. Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан, гуша гаран жэлдэ округтой ажалшадай элүүрые сахижа ябана. Табтаанайн ШКМ дүүргэгшэдэй зэргэдэ Буряадай элитэ уран зохёолшо Жамсо Тумунов, хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй доктор Лубсан Шагдаров, РСФСР-эй габьяата зоотехник, Дульдаргын районой «Родина» колхозой түрүүлэгшэ Норбо Доржиев, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ Брянскдахи партизанска отрядай командир ябаһан Бадма Жабон болон бусад олон нүхэд.

Мүнөө үедэ һүргуули дүүргэһэн хүбүүд, басагад олоороо Калининай нэрэмжэтэ түрэл колхоздоо ажалланад.

Табтаанай һуурин гол үйлсын хоймор талада: хоёр дабхар сагаан шулуун байшан — энэ һүргуулиин һуралсалай шэнэ ордон, шэнэ простоэр баригдаһан һүргуулиин интернадай байшан харагдадаг. Һурагшадай эрдэм шудалха бүхы эрхэ байдал эндэ бии, һуралсалай кабинедүүдтэ мүнөө үеын һуралсалай техникэ гүйсэд табяатай. Нютагай малшадай хүбүүд, басагад интернадта байрлажа, гүрэнэй дүүрэн хангалта дээрэ һуранад. Үхибүүд дунда һүргуулиаа дүүргэжэ гарахалаа түрэл колхоздоо ажалланад.

Һүргуулиингаа далан жэлэй ойе нэрэ солотоигоор угжа байһан Табтаанайн дунда һүргуулиин коллектив, бүхы нурагшад, һүргуули дүүргэжэ гараһан хэдэн үеын ажалшад, мэргэжэлтэд саашанхи хүдэлмэридөө, һуралсалдаа үлэм ехэ амжалта түйлахаар зорижонхой.

Д. САНДАНОВ,
СССР-эй Журналистнуудай холбооной гэшүүн.

ТАСС • АПН

ХИЛЫН САНАНАА

ВЬЕТНАМДА ҺАЙНДЭР БОЛОБО

ХАНОЙ. СРВ-гэй нислэл Ханой болон бусад хото городуудай, һуурин тосхонуудай үйлсэ гудамжанууд, талмайнууд һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. Алдарта ойе — Вьетнамай Коммунис партиин байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе вьетнам арад баяр баясхалантайгаар һайндэрлэбэ.

Партиин ажал ябуулгын 50 жэл вьетнам арадай баатаршалгата тэмсэлэй үе болоһон байна. Тэрэниие байгуулагша Хо Ши Минэй хүтэлбэри доро Вьетнамай Коммунис парти хүдэлмэришэн ангиие, үргэн ниитэ ажалшадые тойруулан жагсаажа, эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ дааһан байдалай түлөө шиидхэхы тэмсэлдэ ударидаһан байна.

Алдарта ойн хүндэлэлдэ орон дотор ажалай социалис мүрысөөн дэлгэржэ, табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ бата үндэһэ һуури табиба.

Ойн баярай хүндэлэлдэ Ханойн үйлсэ гудамжануудаар һайндэрэй жагсаалнууд үнэргэгдэбэ. Искусствын уран бэлигтэнэй, уран һайханай самодеятельностиин коллективүүдэй концертнууд табигдаа.

ФРАНКО-БАРУУН ГЕРМАНИИН УУЛЗАЛГА

ПАРИЖ. Франко-Баруун Германиин уулзалга эндэ үргэлжэлһөөр. Франциин президент В. Жискар д'Эстэн, Франциин правительствын толгойлогшо Р. Бар, ФРГ-гэй канцлер Г. Шмидт болон тала бүхэнһоо 11 министр энэ уулзалгада хабаадана. «Хүйтэн дайнай» политикые һэргээхэ зорилготойгоор Баруун Европын союзнигуудаа американ захиргаанай хашажа, харшалжа байха үедэ энэ уулзалга боложо байна.

Хөөрэлдөөнүүд тухай тус хай мэдээсэлнүүд хэгдээгүй байнаар. Гэбэшье нютагай хэблэл шэнжэлэлнүүдые, мэдээсэлнүүдые толилно. Советскэ Союзда эсэргүүгээр американ захиргаанай ябуулжа байһан хэрэгүүдые мнинлэ дэмжэхэ дурагүй байнаа хөөр тала мэдүүлнэ гээд тэмдэглэгдэнэ.

Тусхайлбал, Баруун Европын оронууд «хүби заяагаа Холбоото Штадуудай гарта мнин лэ үгэжэрхихэгүй юм» гэжэ Франци, ФРГ тоолоно гээд Парижай «Монд» бэшэнэ. Баруун Европо «өөһэдынь» политикатай байхэ ёһотой» гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

АМЕРИКАН ЗАСАГААРХИДАЙ ЭЭЛЖЭЭТЭ ҺҮЙДХЭЛТЭ ЯБУУЛГА

НЬЮ-ЙОРК. Москва—Нью-Йорк—Москва гэһэн замаар саг үргэлжэ ниидэдэг совет самолёдто зүрюу харша ээлжээтэ будүүлиг ябуулга американ засагаархид февраалиин 3-да үүдхэбэ.

Нью-Йоркһоо ниидэхэеэ байһан пассажирнуудые бүридхэлдэ абажа эхилхын урда тээ США-гай түрэнэй департаментын захиралтые аэропортын засагаархид бэелүүлжэ, совет самолёдые ниидхүүлгэ хангадахагүй, пассажирнуудые бүридхэлдэ абахын тула тусхай таһалга гаргагдажа үгтэхэгүй юм гэжэ мэдүүлһэн байгаа.

Совет самолёт болон пассажирнууд тушаа хэгдэһэн ябуулганууд агаарай харилсаа холбоон тухай СССР-эй ба США-гай хоорондохи правительствануудай хэлсээе хазагайруулһан ябадал болоно гэжэ США-дахи СССР-эй посольствын ба аэрофлодой түлөөлэгшэд американ талада мэдүүлбэ.

ХҮДЭЛМЭРИГҮЙШҮҮЛ ОЛОШОРНО

ВАШИНГТОН. Американ ажалшадай дунда хүдэлмэригүйшүүл олошорно. США-гай Ажалай министерствын мэдээсэһэнэй ёһоор, январь һарада орон дотор хүдэлмэригүйшүүлэй хэмжээн ажал хэдэг хүнүүдэй 6,2 процентнь болоһон байна. Энэнь нёдондо жэлэй декабрь һарагаинһаа 0,3 процентээр дэшээ болоно. Мүнөө США-да 6,4 миллион хүдэлмэригүйшүүл тоологдоно.

Правительствын статистика бодото байдалые үнэн зүбөөр харуулжагүй гээд тэмдэглэлтэй. Ушарынь гэхэдэ, ажал олоно ядаад, ажалай биржэнүүдтэ бүридхэлдэ орохые сүхэрһэн американцуудые хараада абанагүй бшуу. Американ профсоюзуудай сэгнэлтээр, бодото дээрээ мүнөө США-да 12 миллион хүн хүдэлмэригүй байнаар. Илангаяа эхэнэрнүүд, залуушуул эдэнэй дунда олон юм.

Хүдэлмэригүйшүүлэй олошоролго хадаа мүнөөнэй Вашингтоной захиргаанай экономическа политикын үрэдүн болоно гээд мэргэжэлтэд тоолоно.

ЖУРНАЛИСТНУУДАЙ УУЛЗАЛГА

БАГДАД. Араб болон Европын оронуудай журналистнуудай уулзалга Иранай нислэл хотодо болобо. Араб Зүүн зүгэй олонхи оронуудай, социалис ба Баруун Европын үүрэнүүдэй, мүн уласхоорондын хэдэ хэдэн эмхинүүдэй түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадана. Американ империализмын, арабуудай хараа шэглэлдэ урбаһан Египедэй президент Сададай зүгһөө дэмжэгдэдэг Израилиин эзэрхэн зонхилолгонуудта эсэргүүгээр тэмсэхэ, өөһэдөө өөһэдыгоо тодорхойлхын, өөһэдын бэеэ дааһан үүрэнине байгуулхын тула тэмсэлдэнь Палестинын араб арадтай һаналаа нэгэдэлгөсэ бэхижүүлхэ гээшэ араб оронуудай түлөөлэгшэдэй политическэ гол асуудалнууд болоно гэжэ уулзалгын үедэ бата найдамтайгаар тэмдэглэгдэһэн байгаа.

Палестиные сүлөөлхэ эмхиин, Сирийн ба бусад араб оронуудай түлөөлэгшэд тэмсэлэйнь гол зорилгонуудаа араб арадуудые һамааруулха гэһэн империалис номнолые эрид шангаар буруушааба. Тинхэдээ Афганистандахи һүүлэй үеын үйлэ хэрэгүүдые һамбаашалан, Советскэ Союзтай, социалис ханя нэгэдэлтэ бусад оронуудтай эдэнэй харилсаа холбоое һуларуулха гэжэ империалис номнол оролдоно.

Империализмда эсэргүүгээр араб арадуудай хэдэг тэмсэлые социалис үүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй дэмжэхэдэнь, араб журналистнуудхалуунаар уттаһан байгаа.

САДАДАЙ ЭЭЛЖЭЭТЭ ХАРАТА ЯБУУЛГА

КАИР. Президент Садат Арадай суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Кэмп-Дэвидтэхи хэлсээнэй хэгдээд байгаашье һаань, Египет араб оронуудай хүтэлбэрилэгшэ байһан зандаа гэжэ баталхые һэдэбэ. Эрид шанга байлгын ба эсэргүүсэлтын национальна фронтдо ородог араб үрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдые, мүн Иранай хүтэлбэрилэгшэ Хомейниие тэрэ баһамжалан дорожолһон байха юм.

Советскэ Союзда зүрюу харша үгэнүүдые тэрэ хэлэбэ. Тусхайлбал, Исламска үрэнүүд түшаа Советскэ Союзай бэелүүлдэг политикые Египедэй президент зорюута хазагайруулһан байгаа. Египедэй шэнэ элшэн сайдые Москва эльгээхэгүй гэжэ правительствада дурадхагдаа һэн гээд тэрэ мэдүүлээ. Египедэй предприятинуудта хүдэлжэ байһан совет мэргэжэлтэдые СССР-тэ эльгээхэ эрилтэ премьер-министрэй урда табяа һэм гээд Садат саашадаа тэмдэглэбэ.

Египедэй болон Израилиин хоорондо дипломатическа харилсаанай һэргээгдэхэ үсэр Садат нигэжэ мэдүүлһэн байгаа гээд эндэ заагдана. Энэ хадаа президент Насерай политикаһаа Сададай ээлжээтэ хадууралга; сионис болон империалис хүсэнүүдэй урда тэрэнэй бэсэ тушааһан үшөө нэгэ ябадал болоно гээд журналистнуудсэгнэнэ.

делай дэбжэлтэ хүгүүгэс социализмда ороо, хүсэжэн жагсаһан сооо обществын коммунисмдо болохоор хубилан ба байгаа мүнөөнэй шалангаяа эршэмтэй түрлоо. Хэрбээ арбаад жэсовет ина соёлой туйлатын ис ажахыгаа хуу дүнгүүдээр хүдөө хадаа ажаг городуудһаа гэгдэнай тан ааһан ондоо болоо. Хуын талаа ниитын библиотекэтын бэ номуудай, журналнуулолоно. гой талаар городойхилзор соо ууй болонхой. Хүдөөгэй үй ябадаг хэндэ абажа үзэхэдэ, адхагдаа болон кино харуулэмхи зуг эрэлгэнүүд городойгдоһон, олон хүртэнэ. Клубай баян пимхи зургаануудай 90 шагудай ехэ центнь мүнөө хүдөөдэ зайсуулна.

Ү болохолоороо, соёл ын хүгжэлтын талаар ютагуудта тон ехэ туйнь хоп уд боложо байна. Зүзоной со эхэ юумэн үшөөл ехэ.

«Хүдөөгэй хүн зоной соёлой хэрэглэмжэ хангалга улам һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоол 1977 ондо баталагдан гараа һааб даа. КПСС-эй ЦК-гай июлиин (1978 он) Пленум хүдөөдэ соёл болбосорол хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулаа һэн. Ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна комитедүүд, совет болон профсоюзна зургаанууд үйлэдбэри хүгжөөлгэдэ хандуулдаг һаа дуТуугүй анхарал хүдөө нютагай ажалшадай гэр байра ба ажаһуудалай хэрэглэмжэ, улам үргэдэжэ байгаа соёлой эрилтэ хангаха асуудал лэ табигдаха зэргэтэй»,—гэжэ Пленум дээрэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһые мэдэзнэ.

Соёлой байгуулалтые саашадань хүгжөөхэ асуудалаар партиин хараалһан программа дүүргэхэн тула арадай депутадуудай Советүүдэй зүгһөө олон шэглэлээр оролдолго хүсэлэл гаргаха эрилтэ табигдана. Зарим газарнуудта һайн клубууд, соёлой ордонууд үшөө үгы байнаар. Соёлой мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэд дуталдадаг байна. Соёлой эмхи зургаануудай хоорондоо холбоо барисаагүй байнаниинь соёлой ажаһуудалай байгуулалтын ехэ дэлисэтэйгээр хүгжэлгэдэнь һаад ушаруулна. Энээнһээ дашарамдуулан, материалнууд, мүнгэ зөөри, хүдэлмэриин хүсэн сасагдашана.

ТҮҮХЭТЭ УУЛЗАЛГА

Соёлой эмхи зургаануудай материальна арга боломжонуудые хүсэд бүрин хэрэглэбэл, хүнүүдэй оюун ухаанай эрилтэнүүдые хангахаһаа гадна, мүн тэдэниие бүридүүлэн бии болголгодо туһа хүргэхэ зэргэтэй. Энэнь соёл болбосоролой баялигуудые арьбадахаха хэрэгтэ олониитэ ажалшадые эдэбхитэйгээр хабаадуулхада туһа болодог.

Хүсэжэн жагсаһан социализмын үедэ олон үндэһэ яһатанай совет соёл хүгжөөлгын өөрсэ шэнжэнь юуб гэхэдэ, ажалша хүнүүд, олон миллион ажалшад соёлой материально-техническэ арга боломжонуудые хэрэглэн, оюун бодолой баялигуудые өөһэдөө бодото дээрэнь зохёон байгуулагшад болоно. «Ажалай ба соёлой түүхэтэ холбоо харилсаанай» энэ дэбжэлтые манай ороной түүхэдэхи, бүхы дэлхэйн соёл культурын түүхэдэхи айхабтар ехэ удха шанартай хубилалта мүн гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев уран хүрсаар нэрлэһэн байна. («Ленинэй зааһан замаар», 6-дахи том, 580-дахи хуудаһан).

Ажалшадай уран бэлигэй хүгжэлтэ, тусхай мэргэжэлтэ бүлгэмүүд болон эмхинүүдэй хүдэлмэридэ тэдэнэрэй хабаадалга эндэ хэлэгдэнэй эли тодо жэшээ болоно. 25 миллион үлүүтэй хүнүүд уран һайханай кружогуудта хабаадана. Һайн дуранай коллективүүд жэл бүри 3 миллион концерт табидаг, тэдэниие 600 гаран миллион хүн харадаг байна.

Хүдөөгэй ажалшад уран һайханай бүлгэмдэ эдэбхитэйгээр хабаададаг. Тэндэхи улад зоной соёлой эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые наадануудаар, концертнүүдээр хангалга һайжараа. Тусхай мэргэжэлтэ театрнууд, концерт табидаг эмхинүүд зүжэгүүд болон концертнүүдэйнгээ 30 процентые хүдөөгэй сценэнүүд дээрэ табижа харуулна. Тэдэниие жэл бүри 55 миллион колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд, алба хаагшад харадаг юм.

Уран һайханай бүлгэмүүдэй хүдэлмэриие совет хүнүүдэй соёл болбосорол дээшэлүүлхэ, гоё һайханда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ, социально-политическэ эдэбхи үүсхэлыень бадаргаха шухалын шухала арга хэрэгсэлнүүдэй нэгэн гэжэ арадай депутадуудэй Советүүд, тэдэнэй соёлой зургаанууд тоолохо ёһоороо тоолоно. Олонхи Советүүд саг үргэлжын комиссинуудаар, депутадуудай бүлэгүүдээр, профсоюзна ба комсомолой эмхинүүдые дамжуулан, бүхы ажалшадые, илангаяа залуушуулые урен һайханай кружогуудта хабаадуулха ябадалда туһа хүргэдэг. Гэхэ зуура, энэ хүдэлмэри зарим тээ мүнөөдөө ёһотой һайнаар ябуулагданагүй. Хүдөөгэй клубуудта лекциинүүд, арсалдаан ба аман үгын журналнууд хаа-яа үнэргэгдэнэ, дээдэ зэргын гэхээр бэшэ дура хүсэл лэ хангажа болохо зугаа наадануудые гол болгодог ушар үзэгдэнэ. Хүдөөгэй зарим газарнуудай хүн зоной дунда асуулта хэхэдэ, тэдэнэй хахадынь клубуудай хүдэлмэриие хангалтагүй гэжэ сэгнэнэ.

Союзна ба автономито республикануудай Верховно Советүүдэй, арадай депутадуудэй нютагай Советүүдэй һунгалтада бэлэдхэлэй үргэнөөр ябуулагдажа байһан мүнөө үедэ соёлой бүхы эмхи зургаануудые Советүүдэй зүгһөө хүтэлбэрилгэ улам һайжаруулха гээшэ онсо удха шанартай болонхой. Клубууд, соёлой ордонуудта мүнөө хүнүүд олоороо ерэнэ. Депутадуудта кандидадуудтай һунгагшадай уулзалганууд, депутадуудай тоосоонууд болоно. Соёлой эмхи зургаанууд хадаа олониитын дунда партийна комитедүүдэй, ниитын эмхинүүдэй ябуулдаг агитационно ойлгуулламжын хүдэлмэриин түбүүд, совет һунгалтын гурим ба социалис демократи идхалгын түб болоод байна. Тиимэһээ соёл гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд бүри ехээр шармайн ажаллаха, үргэн олон эдэбхитэдэй холбоо барисаагаа улам батадхаха уялгатай. Ажахын байгуулалтын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ, КПСС-эй ЦК-гай нооябриин (1979 он) Пленумэй табиһан зорилгонуудые дүүргэхэ ябуулгада мүнөө арадай депутадуудай Советүүдэй анхарал хамтадхагдан хандуулагдана. Гэхэ зуура, энэмнай нютагуудтахи хүмүүжүүлгын ба үзэл сурталай хүдэлмэриин түлөө Советүүдэй харюусалгые болюулнагүй, харин бүри ехэ болгоно.

Гүрэнэй засагай зургаануудай мэдэл доро байдаг, хүн зоной оюун сэдьхэл эрилтэ хангалгатай холбоотой соёлой хэдэн арбаад, зуугаад мянган эмхи зургаанууд үйлэдбэриин ашаг үрэ дэшэлүүлхэ, обществын гэгээрэл болбосорол мандуулха асуудалнуудые шиидхэхэ, социалис ёһо гурим улам нарижуулан хүгжөөхэ, ажалай ба соёлой найрамдалые улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр нүлөөлхэ зэргэтэй.

А. САБЛИН,
КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Нийтын эрдэмэй академиин аспирант.
П. ТИМОФЕЕВ,
түүхын эрдэмэй кандидат.

Нютаг нютагай һонин

Баргажанай райондо

ЭРХИМҮҮД ТОДОРБО

Һаяхан Уланай колхозой комсомолой комитет һунгалтын үдэрэй хүндэлэлдэ турнир үнгэргэжэ, шатарта дуратайшуулда һаиндэр асарба.

Эдир һурагшад соohоо «Сагаан тэргэ» гэжэ шангай түлөө республикын мүрысөөндэ хабаадаһан 3-дахи классай һурагша Вася Степанов, эдир басагад соohоо эгэшэ дүүнэр Л. ба М. Молоновтон, эхэнэрнүүд соohоо бэрхэ шатаршан С. Эрдынеева, эрэшүүл соohоо багша С. Р. Эрдынеев гэгшэд илажа гараа.

Колхозой парткомой секретарь М. Э. Молонов шалгарагшадта грамотануудые, дурасхаалай бэлэгүүдые барюулһан байна.

Басагад оёдолдо һурана

Вера Ивановна Паргачевская табан жэлэй туршада Пионернүүдэй ордондо эдир оёдолшёдой кружок хүтэлбэрилнэ. Эндэ элдэб классуудай 102 басагад һурана. Тэдэнэр ерэдүйдэ оёдолшод болохо хүсэлтэй.

Вера Ивановнагай түни түбшэн зантай, энэрхы сэдьхэлтэй дээрэнээнь ухибүүд тэрээндэ дуратай, зааһан юумыень ханалгатайгаар хадуужа абадаг байна. Тиимэнээ районой харалга - выставкэнүүдтэ тэдээнэй бүтээлнүүд һайн сэгнэлтэ абадаг. Һурагшад Л. Байбородина, Н. Белоусова, К. Кожевина, Г. Коновалова гэгшэд бэрхэ оёдолшод боложо байнхай.

Н. ГАЛДАНОВ.

МЭДЭЭЖЭ КОЛЛЕКТИВҮҮД ЕРЭХЭНЬ

Февраль һарада манай республикада Эхэ ороноймнай мэдээжэ коллективүүд олоороо айлшалан ерэхээр хүлеэгдэнэ. Февралиин 5-һаа 7 болотор Москонцертын «Верные друзья» гэһэн вокально-инструментальна ансамбль Улаан-Үдэ хотын ажалшадта наадаяа харуулха юм. Тэдэнэр авиазаводой «Рассвет» гэһэн соёлой ордондо, П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин концертнэ зал соо наадаяа табиха.

Локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, хотын дээдэ ба тусхай дунда һургуулинуудай студентнэр болон бусад энэ һарын эхээр Волжско арадай хоортой танилсаха аргатай байна. Эхэ орон соогоо суутай болоһон энэ коллектив хүгжэмдэ дуратайшуулай зүрхэ сэдьхэл ханааха гэжэ найдахаар.

Грузиин ССР-нээ ерэхэ «Арагви» гэһэн эстрадна ансамбль Хяагтын, Сэлэнгын районуудай хүн зондо бэлиг шадабаряа харуулха. Мүн Иваново-Франковско областиин «Беркут», Ленконцертын «Энтузиасты» гэһэн вокально-инструментальна ансамбльнууд Буряад орондо ерэжэ, хүдэлмэришэд, тарыашадтай уулзаха байна.

Скрипач, уласхоорондын конкурсын лауреат Н. Латинский, пианист Б. Анахурдов, дуушан, уласхоорондын конкурсын лауреат В. Громадский, уран гоёор уншагша А. Рыжаков болон бусадтай республикымнай районуудай ажалшад, Байгал-Амарай магистралиин барилгашад танилсаха юм.

К. ЗАБЕЛЬСКАЯ.

АРКАДИЙ ГАЙДАРАЙ ТҮРЭҺЭН ҮДЭРТЭ

Таловкын дунда һургуулида Аркадий Гайдарай түрэһэн үдэртэ зорюулагдаһан тимуровецуудай слёт үнгэргэгдэбэ. 9-дэхи классай һурагша, отрядай пионервожата Аня Ведерникова өөрынгөө хөөрөө уран зохёолшын баатарлиг ажабайдалда зорюулжа, эндэ сугларагшад болон айлшаар ерэгшэдые ехэтэ һонирхуулба.

Эндэхи һургуулиин Зоя Космодемьянскаягай нэрэмжэтэ отряд эрхим тимуровецууд гэжэ нэрлэгдэһээр үнинэй юм.

Һургуулиин библиотекые даагша Любовь Елисеевна Колоколова үхибүүдэй уран зохёолшо Аркадий Гайдарай номууд тухай дэлгэрэнгы шэнжэлгэ хэһэн, мүн «Тимурай командын» аяншалгада хабаадаһан отряд бүхэн энэ слёт дээрэ тоосоһон байна.

Эдэнэртэ айлшаар ерэһэн Улаан-Үдэ хотын 47-дохи һургуулиин пионернүүд өөһэдынгөө дунда байгуулагдаһан Тимурай командын отрядуудай хэһэн хүдэлмэри тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ.

Удаань слёдто хабаадагшад Югово тосхон ошожо, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ баатарай үхэлөөр унаһан нютагайнгаа аха нүхэдэй хүшөө памятнигай дэргэдэ дурэ-зурагаа абхуулһан, сэбэрлэһэн байна.

Н. ТЕСЛЕНКО.
Прибайкалиин район.

ЭДИРШҮҮДТЭ АЙЛШАЛНА

Ажалай, дайнай ветерануд Енгорбойн һургуулиин һурагшадта саг үргэлжэ айлшалжа байдаг. Эдэнэрэй тоодо Даба Цыденович Батуевые нэрлэлтэй. Тэрэ Буряадайнгаа хүбүүдтэй суг 1942 оной хабар дайнда мордоо һэн. Тусхай сэрэгэй һуралсал гараһанай удаа фронт эльгээгдэһэн юм.

Сержант Д. Ц. Батуев Курск шадархи байлдаанда эрэлхэг зориг, габьяа харуулһан. Эндэ хүндөөр шархатажа, Тула хотын госпитальдо эмшэлүүлээ.

Удаань Казань хото эльгээгдэжэ, парашютист-десантнигай дайшалхы шадабари шудалаа. 3-дахи Украинска фронтын сэрэгшэдэй бүридэлдэ оролсожо, Венгриие, Чехословакие, Австриие немец булимтарагшадһаа сүлөөлэн юм.

Фашистнарта эсэргүүлалдаануудта баатаршалга гаргаһан Д. Ц. Батуев Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай орденоор, «Дайшалхы габьяагай түлөө» гэһэн ба бусадшье медальнуудаар шагнагдаһан. Мүнөө үедэ дайнай ветеран Енгорбойн совхозой 2-дохи отделениндэ ажаллаһаар, нинтын хэрэгэй түлөө оролдоһоор зандаа. Мүн эдир үетэниие Эхэ орондоо дуратайгаар хүмүүжүүлгэдэ анхаралаа хандуулна гээшэ.

Д. ГОМБОЖАПОВА.
Захааминай район.

ХҮБҮҮМНАЙ СЭРЭГЭЙ АЛБА

«Һайнаар лэ һура дүүнэрни!»

ДУГАР Холхоев 1977 ондо Яруунын районой Эгэтын-Адагай дунда һургуули дүүргэжэ гараад, түрэл колхоздоо жэл үлүүтэй саг соо ажаллаһан хойноо, 1978 оной намар сэрэгэй албанда ошоо һэн.

«Хуби заяамни намайе Владивосток хото руу «шэ: дэжэрхёо», — гэжэ Дугар түрэлхидтөө бэшэһэн түрүүшынгээ бэшэг соо дуулгаа һэн. — Эхэ оронойнгоо зүүн зүгтэ ерээд байхадаа, Номгон далайн долгиие харахадаа, ямар ехэ газар уһатай гүрэнэй хүбүүн гээшэбиб гэжэ сэдьхэгдэхэ юм».

«Албаяа хэжэ эхилһээрни, хоёр һара үнгэрхэнь, — гэжэ Дугарай үшөө нэгэ бэшэг соо уншанабди. — Сэрэгэй албанда яһала дадагдаба гээшэ ха. Албан һайн ябажа байна.

Дугар зургаан үхибүүдэй эгэл аха юм. Тиимэнээ ажалша бэрхээр һураһан хадаа албандаа түргэн дадаһан байгаа ёнотой. Удангүй тусхай курсада һурахыень эльгээһэн байгаа. Тэрэнээ дүүргэхдээ, сержант болоһон юм. «Өөрөө албандаа һаяхан дадабашье, залуу сэрэгшэдые командалха уялгатай болоод байнаб. Тээд албан гээшэ албан лэ ааб даа, һайнаар, оролдосотойгоор, хэрбээ Эхэ орондомнай харатанай добтолхо болоо һаа, алхам газараа аминтаяа сасуулан тэмсэжэ шадахаар лэ албаяа хэхэ гэжэ оролдонобди. Эсэгын хубүүд эрхэшье һаа, эрэ хүнүүд һэн хойноо үндэр уялгаяа һайн мэдэхэ болоодби гэжэ найдуулнаб. Хүндэтэ түрэлхидни, намда һанаагаа бү зоботы. Битнай үнөөхи үхибүүн ябаһан хаһатаяа хахасан хахасааб. Эжы, абын үгэ һургаал алтанһаа үнэтэй гэжэ ойлгооб. Тингээд лэ Санжи, Баяр, Петя гурбан дүү хубүүдтээ иигэжэ захиха байнаб: номоо һайнаар үзэгты. Мүнөө һургуулида һуража, эрдэм ном шудалжа ябаһан нанантнай дахин хэзээдэшье тэхэрихэгүй» — гэжэ Дугар хахад жэл соо албаяа хээд байхадаа бэшээ.

Сэрэгэй албанда байһан хубүүнэй иимэ бэшэгүүдые уншахада, сэдьхэлдэ баярай мэдэрэл түрөөдхинэ. Ехэ юумэ үзэһэн, юу хээ һайса мэдэхэ, ойлгохо болоһон хүнэй зангаар дүүнэртээ һургаал хэлэжэ бэшэһэн мүрнүүдыень уншахада, эхэ, эсэгэ-һээнь байтагай, талын хүнэй уярхаар: «Баяр, ши энэ бэеэрээ арбадахие дүүргэхэшни гээшэ. Эжы, абынгаа, багшанарайнгаа үгэ дуулаад лэ, мүртэйгөөр номоо үзэ. Тиигээлгүй һаа, һүүлдэ тархяа шаахаш. «Һурадаа нэгэнэй т ёһо гуримые нютагаймнай хүб хэжэ байна гэж ень уншахадаа о даа.

«Петя дүүмни моо таһарнабш таһара. Гэртээш лидаашье, газаа

Дугар хөдөө хадаа хүшэр байбал, байлдаанда хүнгэн», — гэжэ ородой агууехэ полководец Александр Васильевич Суворов һургадаг байһан юм». Дугарай бэшэһэн эдэ мүрнүүд имагтал өөрынь дүүнэртэ бэшэ, харин нютагайнь бүхы эдиршүүлдэ хабаатай гэжэ нанагдана.

Албанда ябаһан сагайнгаа ута болохо бүри Дугарай оюун бодол улам бүри болбосоржо байна гэжэ ойлгохоор. «Дайшалхы һуралсалай үшөө нэгэ жэл түгэсэбэ, — гэжэ Дугар шэнэ жэлэй урдахана бэшэһэн байна. — Социалис мүрысөөнэй дүн гаргагдажа, дайшалхы мэргэжэлээ мүлилгың шэнэ түсэбүүд табигдана. Номгон далайн морягууд үнгэрһэн жэлдэ һайнар ажаллажа гараба. Дайшалхы байдалда дүтэлүүлэгдэһэн оршондо бидэ, морягууд, буу зэбсэгээ, техникээ шудалаабди, сэдьхэл бодолоо, бэеынгээ тамирые хатуужуулаабди, харшье хүсэтэй эсэргүүсэлтын ушарбал, илахаар бэлэн байха гэһэн хүнгэн бэшэ эрдэмые мэдэдэг болохо гэжэ оролдообди. Дайшалхы болон политическэ бэлдхэлэй түсэбые, социалис уялгануудаа олонхи частиин, корабльнуудай сэрэгшэд амжалтатайгаар дүүргээ. Социалис мүрысөөнэй илагшадай тоодо манай часть, манай подразделени оролсоо гэжэ омогорхон дуулганаб...». «Нэгэн бултанай түлөө, бул-

нашье журамла абажа ябадаг ба жом хэзээ нэг гүйсэжэ, нангин бэелүүлэн, сэрэ мордохош. Хара эрхээр удэһэн то бүүд өөнэдыгөөс дирнуудыешье Эхэ оронойнгоо банай түлөө хар гэжэ эльгэ зүрхэ тартэр ойлгоһон мүрнүүдые бэшэ шье хэлэхэл да ганса өөрынгөө тухай бодонгүй, һанаагаа зоболо эрхим хүнүүд б сэдьхэдэгынь байна.

«Һайнаар лэ н нэрни!» гэһэн шын үгэнүүдые ноймнай бүхы дууһай гэжэ һан рэлхидэйнь зүб гарай бэшэгүүд жоёо бэшэбэб.

Илангаяа Агу тын 35 жэлэй о дахэеэ байхада, ноо хамгаалан, үгэһэн ахамад хан дурые һана лан: «Танай на харюулмаар ха байнал». — гэж расхаалда ханд дурам хүрэнэ.

Ц. Д

ЭДИРШҮҮЛЭЙ ТУРШАДА

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай түрүүшын үдэрһөө эхилээд, илалта хүрэтэр совет сэрэгшэдтэй хамта фотокорреспондентнүүд дайнай хүндэ хүшэр харгы гаталан гараһан, арадай агууехэ баатаршалгые, тэрэ үеын үйлэ хэрэгүүдые үнэн ёһоорнь зурагууд дээрэ буулгаһан гээшэ.

ДАЙНАЙ ТУУЖА БЭШЭГЭЙ ЗУРАГУУД

Зуурандаа ажалдаа, ТАССай фотохроникодо ороходоо, дайн эхилээ гэһэн сошордомо мэдээсэл дуулаба. Энэ мэдээн ганса энэ үдэрэй бэшэ, харин хэдэн жэлэйнь түсэбые тад ондоогоор хубилгаһан. Хэдэн миллион совет арадай ажабайдалые тингэжэ дайн хубилгаа һэм шуу.

Дайнай түрүүшын үдэрнүүдтэ Москвагай бүхы эмхи зургаанууд, тэрэ тоодо ТАСС-ай фотохроникодайнай эрхэ байдалайхяар хүдэлжэ эхилээ бэлэй. ТАСС-ай фотохроникодо сэрэгэй фотокорреспондентнүүдэй — армиин болон флодой — хоёр бүлэг эмхидхэгдээ һэн. А. М. Межуев хоёрдохи флодой бүлэгтэ оробо. Юуб гэхэдэ, тэрэ флодые урдань мэдэхэ байгаа: Балтиин флодой «Марат», «Октябрьская революция» гэһэн линкорнуud. Номгон далайн уһан доогуур ябадаг онгосодо уялгата алба хэһэн байгаа. Энэ удаа Алексей Михайловичэ сэрэгшын бэшэ, харин сэрэгэй фотокорреспондентын тушаалтай түрэл флодтоо бусажа ерээ.

А. М. Межуев морягуудай дайшалхы ажабайдалые дүүрэн хубаалдажа, тэдэнэртэй хамта добтолгонуудта хабаададаг, флодой авиаторнуудай, далайн ябаган сэрэгшэдэй баатаршалга, фронтын юрын үдэрнүүдэй үйлэ хэрэгүүдые зураг дээрэ мүнхэлдэг байгаа.

Дайнай түрүүшын хахад жэлэй туршада А. М. Межуев Балтиин флодой морягуудтай хүндэ байлдаануудые гаталалсаа. Таллин, Ленинград хотонуудые хамгаалга, Ханко хахад арал дээрэ гитлеровецүүдтэй хэһэн байлдаануud, Эзель арал дээрэ далайн сэрэгүүдэй лётчигуудай баатаршалгата ниидэлгэнүүд. Эсэгэ ороно хамгаалгын Агууехэ дайнай туужа бэшэгтэ фото-зурагаар мүнхэлэгдэһэн байха юм. 1941 оной августын 8-най һүни эдэ лётчигууд фашис Германиин нинслэл Берлин хотые түрүүшынхээ бомбодожо эхилһэн байгаа.

1942 оной январьһаа Алексей Михайлович Хара далайн флодто эльгээгдэбэ. Севастополь, Керчь баатарлигаар хамгаалгада, Новороссийскда добтолгодо, Бага газарай түлөө байлдаанда, Крымые сүлөөлэлгэдэ, мүн Совет Армиин болон Уһан Сэрэгэй флодой фашис булимтарагшадта эсэргүү бусад байлдаануудта тэрэ хабаадалсаһан байна. Эхэ ороноймнгоо энэ хүндэ хүшэр сагай баатаршалгые Агууехэ Эсэгэ ороно хамгаалгын дайнай түүхэтэ туужа бэшэгтэ дурасхаал болгон оруулалсаһан сэрэгэй фотокорреспондент А. М. Межуевай баатаршалгата зам гурбан орден, арбан гурбан медальяар тэмдэглэгдэжэ, тэрэнэй баатарлиг үбсүүндэ яларан, баатарлиг замайнь намтарые мүнөө һануулдаг.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Фотокорреспондент А. М. Межуев (1980 оной фото); 2. Новороссийск. 1943 оной сентябриин 16; 3. «Гвардейцүүдэй тангариг». Новороссийскын эрье шадарай оборонын 1-дэхи отдельнэ дивизиондо гвардейскэ туг дамжуулан үгэжэ байһан үе харуулагдана. Тугай дэргэдэ — дивизионой командир, подполковник М. В. Матушенко. (Севастополь. 1944 он).

А. МЕЖУЕВАЙ фото.

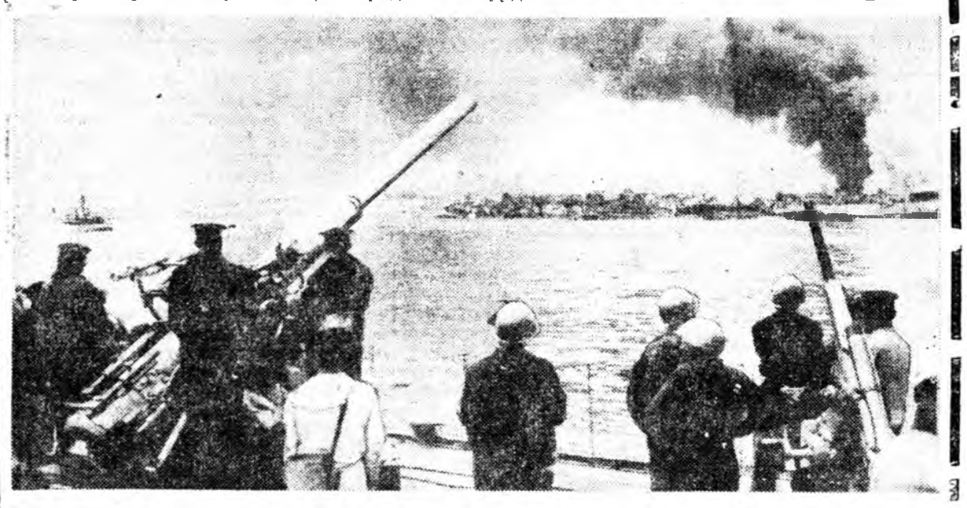

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ ТИРАЖ

«Спортлотонуудай» февралиин 2-то үнгэргэгдэһэн 5-дахи тираж:

«49-һөө 6-ень тааха спортлото». 1-дэхи шүүбэри: 6 (баскетбол), 10 (буер), 21 (морин спорт), 23 (хүнгэн атлетикэ) 24 (сана), 30 (далбагата спорт), хүнгэлэлтэтэ шар — 18 (городки).

2-дохи шүүбэри: 16 (гимнастика), 18 (городки), 26 (мотобол), 31 (тамаралга), 44 (фигурна халтиралга), 48 (шатар), хүнгэлэлтэтэ шар — 11 (велоспорт).

«36-һаа 5-ень тааха спортлото». 1-дэхи шүүбэри: 3 (бобслей), 7 (велотрек), 10 (волейбол), 16 (морин спорт), 33 (фигурна халтиралга).

2-дохи шүүбэри. 5 (дүрэ буляалдалгын барилдаан), 10 (волейбол), 13 (академическэ һэлюурдэлгэ), 26 (самбо), 35 (ногоон дээрэ наадагдадаг хоккей).

(ТАСС).

СПОРТ СПОРТ СПОРТ

НЮТАГАЙМНАЙ ХҮБҮҮНЭЙ МҮНГЭН МЕДАЛЬ

Москва хотын «Динамо» бүлгэмэй стадион дээрэ эрэшүүлэй дунда конькигаар СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Эхэ ороноймнай эрхимүүдэй эрхим гэгдэһэн хурдан конькишад эндэ сугларжа, «хэмнай хэнээ» гэһэн уряа доро урилдаа. Тинхэдэ энэ мүрысөөн далайн саана болохоёо байгаа Олимпиин үбэлэй наадануудай урда тээхи һүүлшын урилдаан болоно.

Москва хотын мүльһэн дээрэ урилдагшад 1500, 5000, 10,000 метрэй зайнуудта эрхимлэгшэдээ, мүн Лейк-Плэсид хотодо ошохо спортсменүүдээ тодоруулха юм.

1500 метрэй зайда бусадһаа түрүүлэн Харьковай Евгений Солунский, Углич хотын Владимир Белов хоёр урилдаанда гараһан байна. Зайгаа 2.02,92 секунда соо гаталжа үрдиһэн Солунский эрхимлэжэ, СССР-эй чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Хоёрдохи ээлжээндэ урилдахаяа манай нютагаймнай хүбүүн, СССР-эй спортын уласхоорондын классай мастер Павел Пегов гараһан байгаа. Стадионой елүүр дээрэ хэдэн удаа һолжорходоо, эрхимлэгшын тойролго бүхэндэ харуулһан сагуудые дабтажа мэдээ ха юм. Дүн гаргахада Павел энэ зайгаа 2,05,23 секунда соо гаталһан байжа, мүнгэн медальда хүртэхэ золтой байба. Энэ амжалтадань Павел Пеговые хүмүүжүүлэн һургаһан тренерынь, СССР-эй спортын мастер, Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ Нина Алексеевна Бобровагай хубитань ехэ юм.

Манай корр.

ЖЭГДЭ ҺАЙНААР НААДАЖА...

Хүдөөгэй шатаршадай дунда командаараа республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Буряадай хүдөө ажахын техникумэй байшан соо боложо дүүрэбэ. Энэ-эндэ найман суглуулагдамал команда хабаадаа.

Ямар командын илажа гараха байһаниинь һүүлшын үдэр болотор эли бэшэ байба. Юуб гэхэдэ, Сэлэнгын, Загарайн, Улаан-Удын, Хэжэнгын районуудай, мүн Буряадай хүдөө ажахын техникумэй шатаршад илажа гараха аргатай байгаа бшуу.

Һүүлшын нааданда Сэлэнгын районой команда үрэ жэмэстэ станциин түлөөлэгшэдтэй уулзахадаа 4 : 1 тоотойгоор илажа, хүдөөгэй шатаршадай дундаһаа республикын чемпионууд болобо. Энэ хадаа Сэлэнгын шатаршадай ехэ амжалта мүн. Командын гэшүүд бултадаа жэгдэ һайнаар наадажа, түрүү һуури эзэлһэн байха юм.

Хэжэнгын болон Загарайн районуудай түлөөлэгшэдэй хоорондо илангаяа һонирхолтой шанга тэмсэл боложо, загарайнхид хаяа булюугаар шүүжэ, хоёрдохи һуури эзэлбэ. Буряадай хүдөө ажахын техникумэй суглуулагдамал команда гурбадахи һуурида гараһан байгаа. Сэхыень хэлэхэдэ, Хэжэнгын, Түнхэнэй районуудай спортсменүүд шангай һуурида гараха аргатай байһан аад, хаба шадалаа гаргажа шадаагүй гэзд тэмдэглэлтэй.

Галуута муурай шахтын хүдэлмэрилэгшэ спортын мастерта кандидат Илья Елсуков һайн һорилго бэлэдхэлтэй байжа, бүхы долоон уулзалгадаа шүүгээд, нэгэдэхи хюлгэ дээрэ наадагшадай дундаһаа түрүү һуури эзэлбэ. Хүдөө ажахын техникумэй шатаршан Л. Андреев хоёрдохи һуурида гараһан байгаа.

Загарайн районой суглуулагдамал командын гэшүүн, нэгэдэхи разрядтай шатаршан П. Громко хоёрдохи хюлгэ дээрэ эрхимлээд, тусхай шанда хүртэбэ. Сэлэнгын-ны А. Галсанов, Улаан-Удэһөө Б. Цыдыпов гэгшэд яһала һайнаар наадаа.

Хүдөөгэй шатаршадай дундаһаа республикын оло дахин чемпионка, нэгэдэхи разрядтай багша Дулма Ванчикова һүүлшын үдэр Загарайн түлөөлэгшэ В. Бокатовае илаад, долоонһоо 6 очко абажа, эхэнэрнүүдэй дундаһаа шалгарба. Энэ хадаа спортын ветеран, үнинэй бэрхэ шатаршанай буурашагүй бэлиг шадабаритай байһанай гэршэ жэшээ болоно. Т. Агафонова — хоёрдохи, В. Бокатова гурбадахи һуурида гараа.

Дүрбэдэхи хюлгэ дээрэ эдир хубүүд Ю. Хогоев (Түнхэн), В. Бабаринов (Улаан-Удэ), В. Семенов (БСХИ) гэгшэд амжалта түйлаба.

Эдир басагад мэргэжэл шадабаряараа адлирхуу байгаа. Эндэ Улаан-Удын районой түлөөлэгшэ Цыреторова түрүү һуури эзэлһэн байха юм.

Мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолходоо юун тухай хэлэлтэйб гэхэдэ, манай хүдөөгэй зарим районууд, тусхайбал, Яруунын, Баргажанай, Кабанскын, Мухар-Шэбэрэй районууд юундэшьеб команданууда эльгээбэгүй. Тиихэдэ урдандаа хододоо дээгүүр һуури эзэлдэг байһан Буряадай хүдөө ажахын институдай шатаршад һүүлэй жэлнүүдтэ урагшагүйдэнэ. «Урожай» бүлгэмэй областной совет эдэ бүгэдэндэ анхаралаа хандуулха бээ гэжэ һанагдана.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ТОБШОХОНООР

ДААМ. Уласхоорондын даамаар Улаан-Удын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ институдай байшан соо дүүрэбэ. 8 даамшад республикын нислэл хотын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысэнэн байгаа.

Түрүүшын нааданһаа хойшо спортын мастерта кандидадууд: Буряадай багшанарай институдай студент Афанасий Лаврентьев, локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэришэн Николай Баранов гэгшэдэй хоорондо шанга тэмсэл болобо. Эдэнэр 6-6 илалта туйлаад, хоорондоо уулзахадаа, тэнсэжэ, 6,5 очкотойгоор нэгэдэхи - хоёрдохи һууринуудые хубаалдаа.

БУМБЭГЭТЭЙ ХОККЕЙ. Профсоюзуудай областной советэй кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөндэ 6 команда хабаадаһан байна.

Хориин районой Дээдэ-Тайлсын совхозой спортсменүүд Түнхэнэй районой суглуулагдамал командатай түгэсхэлэй мүрысөөндэ уулзахадаа, 6:0 тоотойгоор шүүжэ, облсовпрофой кубогта хүртөө.

Загарайн районой Шэнэ-Бэрээнэй, Кабанскын хоккеистнүүд удаадахи һууринуудта гараһан байха юм.

КОНЬКИ. Эдиршүүлэй дунда конькигаар урилдалгаар Улаан-Удын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадионой елүүр дээрэ үнгэргэгдэжэ, дунда һургуулинуудай, техникумүүдэй, институдуудай 65 эдир хүбүүд, басагад хаба шадалаа туршаһан байгаа. Мүрысөөн наһанай дүрбэн бүлэгөөр үнгэргэгдэбэ.

М. Шерстобитова, В. Зелинский, О. Ахмедзянова, С. Кокорин, В. Баженова, В. Лукьянов, Т. Касьянкова, В. Маркунас гэгшэд һайн һорилго бэлэдхэлтэй байжа, Улаан-Удэ хотын чемпионууд болобо.

Ж. БАТОМУНКОЕВ.

ПРАВДА

Нэгэдэхи
«Һунгалтые уг най захяа, заа Куклинай стат дай депутадта тай уулзалга мэдээсэлнүүд. лэй шэнэ һон гамтайгаар хэр һанай шэлбүг нэ» — Л. Нер респонденци.

Хоёрдохи
Партийна ажаб молые хүтэлбэ газартаа н ю С. Убеевэй ст кандидадууд: гөөр хүдэлхэ. али бэшэ гү? ниной статья.

Гурбадахи
ТАСС-ай һүүл нин (Эхининь даһанда). Реда бэшэгүүдһээ.

Дүрбэдэхи
«Патриот» — Харгын аюул П. Натаевай сэлнүүд, соно

Улаан-Удэ.
«БАМ-ай т 21.45 — «Б дээсэлэй прогр

СЭНХИР

НЭГЭДЭХИ
«Орбита-2». жуулгын прогр «Время». 8.40 нэй гимнастик «Залуушуулай хёолго». 9.35 — телефильм 10.40 — «Кин лагшадай клуб Уласхоорондын лауреат В. Вин дана (фортепи Шэнэ һонин.

«Орбита-2». жуулгын прогр Шэнэ һонин. ной телевизиог дай баримтата 13.35 — «Шат ли». Разрядни (нааданай тэм «Горнистнар, до 16.35 — «Вес лочки» — ф 17.05 — «А. скиин ажабай дамжуулга). 18 нөөдэр — туб 18.30 — Хүг «Хүн ба хуул «Берега» — т дахи сери). 20 мя».

Улаан-Удэ.
«БАМ-ай т 21.45 — «Б дээсэлэй прогр

Р. Б. Г

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД. ИНДЕКС: 670000.

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор — 2-54-54, приемная — 2-54-93, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, информации — 2-34-05, перевод — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-35-95, машинное бюро — 2-57-63, фотолаборатория — 2-33-61, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типограф ственного комитета Бурятско делам издательств полиграф ной торговли.
Н-00328. Заказ № 30. И